The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief ALFREDS VINCELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
WEDNESDAY, MAY 4, 1966

LATVIJA
AMERIKĀ

36. N-RS. TRESDIENA, 1966. G. 4. MAIJS 16. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFREDS VINCELS
Redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Nujorkas redakcijas vaditājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vaditāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
tālrunis 544-4278

Kad komūnisti paliek bez pusdienām

Pag. nedēļas nogalē Pekingas zeltītajā Tautas zālē notika viena no visu laiku greznākajām pieņemšanām kādai ārzemju delegācijai. Memeta Šehu vadībā sarkanās Ķīnas galvespilsētā uzklausīt glaimus bija ieradusies Albānijas delegācija. Pad. savienības pārstāvji pieņemšanā nebija ieradušies, bet, diemžēl, nav skaidrs, vai krievi trūka tādēļ, ka nebija aicināti, vai mēģināja izrādīt savu nepatiku pret Albāniju. Vienādi vai otrādi — krieviem, tāpat kā viņu satelītiem, būtu nācies palikt bez pusdienām...

No sarkanās Ķīnas pārstāvjiem pieņemšanā nebija redzams vienīgi Maocetungs, citādi bija ieradusies visa ķīniešu valdība un partijas vadība. Greznā goda maltīte vēl nebija sākusies, kad ķīniešu valsts galva Liušaoči garākā runā apsveica Albānijas delegāciju un cildināja to par drošsirdīgu atrašanos komūnisma frontes līnijās nemitīgā cīņā pret modernajiem revizionistiem, kurus vada Pad. savienības komūnistu partija. Liušaoči uzsvēra, ka cīņa pret revizionistiem ir tikpat nozīmīga kā pret ASV. Ar to padomju bloka delegācijām iecerētās pusdienas bija jānoraksta zaudējumos: viens pēc otra Polijas, Čechoslovakijas, Ungārijas un Austrumvācijas pārstāvji piecēlās un atstāja pieņemšanas zāli. Rumānijas delegācija, riskēdama izpelnīties kārtējo vienu Maskavā, vispirms noklausījās apvainojumus pret Pad. savienību un pēc tam iebaudīja arī azaidu. Katrā ziņā Rumānija ar savu izturēšanos no jauna pierādīja pieaugošo neatkarību no Maskavas un vēlēšanos uzturēt draudzīgas attieksmes ar sarkano Ķīnu.

Liušaoči runa bija divkārsš dūriens — pret Pad. savienību un ASV. Sarkanā Ķīna ir vienīgā valsts pasaulē, kas ASV un Pad. savienības intereses nostāda līdzās. Runātājs uzsvēra, ka padomju revizionisti mēģina paplašināt Maskavas piekāpšanās politiku Eiropā, mēģina panākt pašreizējās situācijas turpināšanu un palīdz ASV pārcelt Vašingtonas globālās politikas smagumpunktu no Eiropas uz Austrumiem — Indoķīnu un sarkano Ķīnu. Viņš arī apvainoja Pad. savienību pasaules revolūcijas bremzēšanā, cerot kādu dienu sadarbībā ar ASV iegūt varu par visu pasauli.

Sarkanās Ķīnas uzbrukumi Pad. savienībai nav nekas jauns. Pekingā nule teiktajā runā tomēr pārsteidza Liušaoči lielais asums pret kādreizējo ķīniešu draugu un sabiedroto, tāpat pārspīlēti raksturotā draudzība starp ASV un Pad. savienību. Padomju komūnistus Liušaoči atzina par Marksa-Ļeņina mācības nodevējiem, kas kļuvuši par ASV imperiālistu līdzgaitniekiem.

Sarkanās Ķīnas nostāju savās runās atbalsoja Albānijas delegāti — retākie starp retajiem draugiem, kādi Ķīnai vēl atlikuši.

Pekingas ielās Albānijas delegācijai bija rīkota grandioza sagaidīšana. Rietumu novērotāji rēķina, ka jūsmīgo ķīniešu apsveicēju un sagaidītāju bijis gandrīz tikpat daudz cik iedzīvotāju viņsā Albānijā.

Sākušās Rodēzijas sarunas

Pēc vairāku dienu ilgas slepenas diplomātiskas darbības starp Anglijas un Rodēzijas valdībām un Dienvidafriku, pagaidām vēl nezināmu lomu spēlējot bijušajam Rietumvācijas aizsardzības ministram Strausam, sākušās priekšsarunas vēlāk paredzētajai Anglijas un Rodēzijas konferencei. Sava tuvākā drauga un sabiedrotā Dienvidafrikas spiediena ietekmē Rodēzijas ministru prezidents Smits savam parlamentam deklarēja, ka gatavs runāt ar Angliju jebkurā vietā un laikā, arī bez jebkādiem priekšnoteikumiem. Smits pēkšņo piekāpību izskaidro ar Rodēzijas saimniecisko chaosu, kas ar katru dienu kļūst lielāks. Lielāki kļūst arī draudi no pārējās pasaules, kādēļ vienīgā izeja no kļūmīgā stāvokļa saskatāma sarunās ar Angliju.

ZIEDU SVĒTKI NIAGARĀ AICINA

Jau divpadsmito reizi 14. maijā Niagarā notiks tradicionālie Ziedu svētki ar ASV un Kanadas latviešu jauniešu basketbola sacensību par Niagaras vairogu un Ziedu karalienes izraudzīšanu sarīkojuma nobeiguma ballē plkst. 8 vakarā Stamfordas leģiona zālē — 2101 North Str. Jaunatnes basketbolisti sacensības sāks jau plkst. 11 dienā Sv. Jāņa baznīcas zālē — 580 Portage Rd. N. Kā vienmēr, arī šoreiz lielāko interesi un pārrunas izraisa jautājums, kas kļūs 12. Niagaras Ziedu karaliene. Pagaidām varam atcerēties līdzšinējās karalienes 11 gadu tecējumā pazīstamā preses fotografa Jāņa Līgera fotomontāžā. Šāda veida daļējo ASV un Kanadas meitenu skaistuma konkursa uzvarētāju attēlus sakopo katru gadu un jaunu un publicē presē tikai Niagaras Ziedu svētkos, kuros arī šogad rīkotāji gaida ierodamies pie varenajiem ūdenskrituļiem daudz tautiešu, lai ieelpotu 10.000 narcīšu stādu smaržu (Niagaras parkā ir lielākais narcīšu dārzs visā Kanadā) un sadotos rokās ar ASV un Kanadas jauniešiem nobeiguma ballē.

Uzņēmumā līdzšinējās 11 Ziedu karalienes, kas savu vārdu ierakstījušas Niagaras Ziedu svētku vēsturē: 1. Dace Epermane (Bafalo), 2. M. Hirša (Filadelfija), 3. L. Pētersone (Velanda), 4. L. Pāvule (Toronto), 5. I. Vērdiņa (Sv. Katrīnas), 6. I. Eikerte (Hamiltona), 7. A. Griķe (Toronto), 8. G. Pētersone (Klīvlenda), 9. Baiba Zvaune (Bramptona), 10. L. Briede (Ročestra) un 11. pag. gada karaliene Maija Miķelsone (Toronto). Foto: J. Līgers

Biskaps A. Lūsis Anglijā

Pēc ciemošanās Vācijā, biskaps A. Lūsis 20. aprīlī ieradās Anglijā, kur Londonas lidlaukā viņu sagaidīja prāv. R. Mužiks, A. Zeibots un dr. Māris, kas studē Kembridžā. Jau tās pašas dienas vakarā viņa konfilistrs A. Zeibots, kuŗa ģimenē cieminš no Toronto apmetās, biskapam par godu bija rīkojis vakariņas, kuŗās ieradās Latvijas sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš, prāv. R. Mužiks, baznīcas pārvaldes vice-pr-dis J. Eglīte, Miera draudzes pr-ks P. Priedītis, Miera draudzes dāmu komitejas pr-ce A. Liepiņa un Māris Lūsis. Nākamā dienā biskaps apmeklēja Kembridžā savu dēlu un iepazinās ar slaveno universitāti un pilsētu.

Sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš 22. aprīlī biskapam par godu savukārt bija rīkojis brokastis, kuŗās piedalījās Anglikāņu baznīcas ārlietu padomes loceklis māc. D. Tastins, Luteriešu federācijas pārstāvis Anglijā māc. S. Brēmers, Luteriešu padomes Anglijā pr-dis prāv. J. Tauls un prāv. R. Mužiks. Pēcpusdienā biskaps A. Lūsis, T. V. Ozoliņa un R. Mužika pavadīts, apmeklēja Britu un ārzemju bībeles biedrību, kur viesus pieņēma ģenerālsekretārs Viljams. Apmeklējuma laikā biskapam bija izdevība apskatīt Ernesta Glika latviskā bībeles tulkojuma pirmo izdevumu. Vakarā prāv. R. Mužika dzīvoklī biskaps apspriedās ar Anglijas latviešu mācītājiem, sniedzot plašu pārskatu par baznīcas darbu.

23. aprīļa pēcpusdienā tālais viesis piedalījās Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcas iesvētīšanas dievkalpojumā Londonā. Šis vecais dievnams tagad pilnīgi atjaunots tāds, kāds bija 17. gadsimta beigās. Dievkalpojumā varēja piedalīties tikai ar ielūgumiem, jo visiem baznīcēniem, kas vēlējās svinīgajā brīdī būt klāt, nepietiktu vietas. Atklāšanas svinību dalībnieku vidū bija arī diplomātiskā korpusa pārstāvji — Latvijas sūtniecības vadītājs T. V. Ozoliņš ar dzīvesbiedri, Igaunijas sūtnis A. Torma, diplomātiskā korpusa vecākais Zviedrijas vēstnieks G. Heglefs, Somijas vēstnieks L. Tuominens u. c. Kad baznīcā svinīgā gājienā bija iesojojuši ap 40 mācītāju talāros, ieradās Londonas lordmērs ar pavadoņiem. Dievkalpojumu vadīja prāv. R. Mužiks un igauņu prāv. J. Tauls angļu valodā, bet atsevišķus bībeles pantus nacionālajās valodās nolasīja dāņu, somu, vācu, ungāru, lietuviešu, norvēģu, poļu un zviedru mācītāji. Igauņu sieviešu koris nodziedāja J. Kapella „Tas Kungs ir mans gans", bet Londonas latviešu koris A. Jurjāna „Mūsu Tēvs". Dievnamu iesvētīja Londonas biskaps Stopfords un kanons Mortloks. Londonas bīskaps no altāŗa paziņoja baznīcas nodošanu latviešu un igauņu prāvestiem, kas bija nostājušies viņa priekšā, pieņēma dievnamu savu draudžu lietošanā un solīja rūpēties par dievvārdu sludināšanu šai baznīcā. Svētrunu teica Libekas biskaps prof. H. Meiers, atceroties, ka vēstures gaitā Libekai bijuši sakari ar baltiešiem, kādēļ viņam bijis sevišķi patikami saņemt aicinājumu spredikot latviešu un igauņu dievnama iesvētīšanā. Biskaps A. Lūsis izteica archibiskapa Dr. K. Kundziņa pateicību Kenterberijas archibīskapam, Londonas lordmēram, Londonas biskapam, Luteriešu pasaules federācijai un vācu un zviedru baznīcām, pēc tam svētījot draudzi.

Pirms dievnama iesvētīšanas dievkalpojuma Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcas telpās jau bija notikusi Latvijas baznīcas pārvaldes sēde, kuŗā piedalījās arī bīskaps A. Lūsis, pasniedzot prāvestam R. Mužikam amata krustu.

Dienu vēlāk bīskaps A. Lūsis apmeklēja Brukvudas latviešu kapus, sūtniecības vaditāja T. V. Ozoliņa, prāv. R. Mužika un Baznīcas pārvaldes pr-ka J. Pagegles pavadīts, klātesot arī sūna K. Zariņa atraitnei Henrietai un meitai Mariannai. Biskaps iepazinās ar kapu latviešu nodaļumu un teica aizlūgumu pie sūtņa Kārļa Zariņa atdusas vietas. Pēcpusdienā bīskaps teica svētrunu pirmajā Miera draudzes dievkalpojumā Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, piedalotties prāvestam R. Mužikam un mācītājiem A. Dzenītim, J. Jurģim, J. Gailim un A. Putcem. Svētrunā bīskaps norādīja, ka Latvijas baznīca svešumā atdzimst, ka brīvajā pasaulē tā darbojas 16 valstīs, ka visur jāpārvar īpatas lielākas vai mazākas grūtības, bet latvieši visur to arī veic. Lūgšanas vārdus teica māc. A. Dzenītis. Dievkalpojumu kuplināja Londonas latviešu koris, komp. A. Jēruma vadībā nodziedot E. Melngaiļa 19. Dāvida dziesmu un H. Pavasara „Brīdi bargā". Pie ērģelēm bija komp. H. Pavasars. Dievlūdzēju vidū bija sūtniecības vaditājs T. V. Ozoliņš ar dzīvesbiedri un darbiniekiem, Henrieta Zariņa, Anglijas DVF pr-dis L. Rumba, Zemnieku savienības pr-dis E. Zelmenis, Latvju biedrības Lielbritanijā pr-dis J. Andrups, Baznīcas pārvaldes pr-dis J. Paegle ar vicepr-di J. Eglīti u. c.

Miera draudzes vakarā biskaps A. Lūsis uzrunā norādīja, ka Amerikas kontinenta latvieši svešumā par ticības lietām interesējas daudz vairāk nekā savā laikā dzimtenē. Daudzās vietās latviešu draudzes uzcēlušas vai iegādājušās savus dievnamus, kas ir apsveicami un veicināmi, jo saista mūs pie ticības un pie tautas, uzturot dzīvu arī latviešu valodu.

Šai Eiropas apciemojumā biskaps A. Lūsis Zviedrijā neieradīsies, kaut sākumā tas bija domāts. Apspriedies ar vairākām baznīcas vaditājpersonām, apmeklējis latviešus dažās Londonas slimnīcās un paciemojies Korbijā un Koventrijā, biskaps A. Lūsis 2. maijā atgriezās Torontō.

Hamiltonas latviešu ģimnazijas drāmatiskā pulciņa dalībnieki, kas Toronto izrādīja J. Dzintarnieka viencēlienu „Tikai joks" un skatu no A. Brigaderes „Prinse Gundega un karalis Brusubārda": pirmā rindā no kreisās— Gundega Fronckeviča, Andris Kalupnieks, Dace Reimane un Rita Miniāte; otrā rindā—Anita Pāpola, režisore Elza Gulbe un Ieva Reimane; aizmugurē — Alvis Zujevs, Uģis Ziemelis, skatuves meistars Arvīds Kalupnieks un grimētāja L. Kalvāne. Foto: J. Līgers

Aleksandrs Vilks

BALTĀ ĀBELE

MĀTES DIENĀ — 8. MAIJĀ

Vai tu vēl ziedi tāltālā dzimtenē, stalti šūpodama balto vainagu, kas sudraba spožumā mirdz dārza koku tumšajā ēnā? Vai ik pavasari tevi vēl aplido samtainas bites, sūkdamas pirmo medu sūrajai ziemai?

Kad projām gāju uz svešu malu, tavās zaru rokās jau bija aizmetušies augļi. Cik reižu nu tie ienākušies, ja vien esi pārcietusi saltos pavasarus, nezālēm saausto dārza zemi un cilvēku nevērību? Kas gan viņiem daudz daļas par tevi, ja pašiem jācīnās, lai iegūtu dienišķās maizes plāno riecienu? Vai viņiem tur tālajā krastā vispār atliek prieka un laika pavērot un patiksminātties, kā tu ziedi siltajā piesaulē? Vai rūpestu nasta nav piemirkusi ar bezcerību vērmelēm? Rūgtām, kā ilgi raudātas asaras?

Bet tur ir vēl kāda cita ābele. Tikpat balta kā tā, kuŗa cīnās ar nezālēm un laika postu, lai pastāvētu un ziedētu.

Tā ir tava un mana māmuļa — gadu skrejā, ilgās un mīlestībā nosirmojusi. Daudziem no mums tā palika dzimtenes krastā, pārvarot šķiršanās sāpes, bet sirdi turot cerību ugunīs. Un ar katru nodzīvotu gadu, ar katru pavasari, kad dārzā zied tās māsa, viņa kļūst gan fiziski vārgāka, bet sirds nenostāj ilgoties un saukt — vai vēl tiksimies? Vai viņai vēl redzēt pašas laistās atvases, kas jau nu kļuvušas par cietu, pieaugušu koku — ar paša dzinumiem un ziedēšanu?

Jo straujāk lēkšo laika kumeļi, jo augstāk pret debesīm slienas sapņu tilts, uz kuŗa mūsu dvēseles sastopas, sarunājas un trīc dievišķu parādību svētlaimē.

Māte allaž gaida savējos pārnākam. Līksmus, pateicīgus un laimīgus. Šī mūžīgā dzīvības devēja, no kuŗas klēpja izzaro paaudzes, saveŗ savus gadus kā zelta krelles, lai katra no tām būtu gaišs paraugs dzīvei, mīlestībai un uzupurēšanās priekam.

Vai šī baltā ābele, ar mātes mīlestību sirdī, nav jau piekususi gaidīt, cerēt un ticēt? Vai viņa nav tā, kas vienīgā vissmagākā tumsā spēj ieraudzīt gaismas svītru, kuŗu mēs paši vairs neredzam, bezcerībā zūdoties?

Baltā ābele dzimtenē nav vienīgā cietēja un sērotāja mūsu dēļ. Viņa pati izcietusi pārdabīgas sāpes, kuŗas viņu padarījušas vājāku un pat sabrukušu fiziskā spēkā. Un tomēr viņa ar visām saknēm dziļi ietvērusies dzimtenes zemē. Varbūt — daudz stiprāk par mums.

Aizgājušajā vasarā uz dzimteni aizsiroja vairāki pulciņi, kas, svešumā dzīvodami, nav zaudējuši nedz latviešu asinis, nedz mīlestību savai zemei un tur paliku-

šajiem savējiem, kuŗus atšķīruši tālie baigie notikumi. Soreiz nedomāsim par to, vai apciemojums attaisnojams vai ne, bet ievērosim, ka daudzi devās ceļā, lai vēlreiz redzētu savu balto ābeli, kas tur, kalsnās rokas salikusi, lūdzas saules un brīvības.

Jautāju kādai pārbraucējai, kādu tad viņa tur atradusi savu balto ābeli? Miklums viņai savilka acu plakstus šaurā svītrā, tikai ar lielu savaldīšanās spēku viņa spēja pateikt redzēto.

Māmuļa deviņus garus gadus aizvadījusi tundrā, bet tagad apžēlota, atgriezusies dzimtenē. Viņas gaŗajā prombūtnē visa apkārtne pārvērtusies baigā murgā. Daudzi paziņas un draugi miruši, saslimuši vai padzīti no savām mājām. Pati pārcietusi pazemojumus un necilvēcīgu nicināšanu, strādājot smagu darbu izsūtīto nometnēs. Atkalredzēšanās prieks it kā uzmirdzēja tikai īsam mirklim, — māmuļa bija pārmocīta līdz pilnīgai apātijai.

Kad viņai jautāju, — stāsta pārbraucēja, — vai nevēlas doties pie bērniem brīvībā, viņa atbildēja — nē. „Par daudz esmu izcietusi, lai vēl uzņemtos grūtības, ceļojot uz jauno pasauli. Es gribu dusēt dzimtenes zemē!" viņa palika nesatricināma savā apņēmībā.

Šodien latviešu mātei un vecmāmiņai vēl vairāk rūpju nekā senāk, jo tām abām — kā dzimtenē, tā svešumā — jābūt nomodā, ar daudzām, daudzām bezmiega naktīm un rūpestiem, lai jaunās atvases paliktu pie tautas koka, ar latvisku sirdi, domāšanu un pārliecības turoties pie latviešu tautas, noraidot visu, kas draud iebojāt vai pārveidot latviskos vaibstus. Dievs arī mūsu tautai kā neatņemamu un sargājamu dāvanu, piešķīris savas īpatības, raksturu un uzticējis sūtību, kas paturama kopā ar tautas paaudžu mūžiem.

Kuŗš gan cits, ja ne māte vai baltā vecmāmiņa, sniedz bērniem pirmo mācību, padomu un palīdz iemīt pareizu taku? Bet šodien viņu apdraud abās vietās, kur arī atrastos un veidotos mūsu tautas jaunā audze. Tādēļ mātei jāuzņemas vēl lielāki upuri, jāpauž vēl lielāks ietekmes spēks un savas sirds iespaids. Arī viņas galva var kļūt nelaikā balta kā ābele, ja uzmundrinājumiem un svētībai nebūs panākumu. Dosim visi kaut ko no sevis, lai vieglākas un sekmīgākas padarītu mātes pūles un uzdevumus, lai skaistāka būtu viņas ziedošanās savu bērnu labā. Māte ir un mūžam paliks tautas paaudžu turpinātāja un iesvaidījums gaitu sākumam.

Civilizācija izplatījumā?

Neievērojot vispārējo skepsi Rietumos, Pad. savienības zinātnieki pārliecināti tic kādas augsti attīstītas civilizācijas esamībai kaut kur izplatījumā. Šī civilizācija, — paskaldro krievi, — jau ilgāku laiku cenšas uzņemt kontaktu ar zemi.

Kamēr Rietumi šādai varbūtībai īsti netic, bet krievi par to pārliecināti, pasaules astronomu vidū „nogatavojas' kāds pamatīgāks arguments. Zinātniskās nopietnības ziņā tas viegli var mēroties ar domstarpībām, kas radušās dažādo pasaules tapšanas teoriju dēļ. Pirms apmēram gada kāds jauns padomju astronoms, vārdā Nikolajs Kardaševs, uztvēra īpatus radiosignālus un domāja, ka tie nāk no izplatījuma, nezināmu, bet inteliģentu būtņu raditi. Rietumu zinātnieki par Kardaševa sensāciju tomēr smīnēja.

Kardaševa apgalvojumam sekoja aptauja ievērojamāko padomju astronomu aprindās. Atbildes Rietumus pārsteidza, bet ne krievus. Visi iztaujātie padomju astronomijas lietpratēji vienbalsīgi paskaidroja, ka viens no zinātnieku uzdevumiem ir raudzīties pēc civilizācijām starpplanētu telpā, jo tādas ir ļoti iespējamas.

Kamēr padomju zinātniekiem patīk rotaļāties ar domu par civilizācijas un inteliģentu būtņu eksistenci izplatījumā, daudz skeptiskāk noskaņotie Rietumi domā, ka izplatījumā noteikti atrodama dažādu baktēriju dzīve, bet civilizāciju apšauba.

LA

Mūsu sabiedriskās dzives analize

NORBERTA TREPSAS RUNA KULTŪRAS DARBINIEKU KONGRESA 27. MARTĀ ČIKAGĀ

(Nobeigums)

KO TAD LAI DARĀM?

Šīs pārdomas varētu turpināt, skaņot vēl daudzus citus svarīgus jautājumus. Piemēram, mums ir ļoti trūcīgas zināšanas par to, kas notiek dzimtenē. Šis trūkums ir sevišķi jūtams tad, kad izejam apellēt pie citiem, pie pasaules uzmanības. Runāt par Molotova-Ribentropa paktu, par 14. jūniju un līdzīgām lietām vien — ir nepietiekami. Ir jārunā par aktualitātēm, par to, kas tagad dzimtenē notiek. Bet šīs informācijas trūkums ir arī tas, kas mūs arvien vairāk attālina no tautas dzimtenē, mēs rezonējam senas lietas, bet neatsaucamies dzimtenes tautas tagadnei.

Līdz šim mēs gandrīz neeksistējām starptautiskās politikas laukā, laikam uzskatot, ka pietiek ar kontaktiem patvēruma zemes politiskajā dzīvē. Un tā nu esam nonākuši pie stāvokļa, piemēram, Apvienotajās nācijās ir daudzas valstis, kuŗu pārstāvji gandrīz nekā par mums nezina.

Mēs līdz šim esam arī mākslīgi uzturējuši plaisu starp paaudzēm — tikai tāpēc, lai neielaistu savā politiskajā dzīvē to paaudzi, kuŗu nevarētu aizrunāt ar vakardienas vārdiem vai iemanipulēt nedemokratiskās izdarībās. Teikt, ka mūsu jaunie juristi, tautsaimnieki, ārsti un profesori, kas māca politiskās zinātnes lielās ASV universitātēs, zinātu vai spētu mazāk par tiem, kas pašreiz ir mūsu vadībā, ir bezjēdzība, kuŗu uztur mākslīgam un neveselīgam plaisojumam.

Šī jaunā paaudze vēl ir ar mums. Bet ja mūsu līdzšinējā nacionālās dzīves kārtošanas sistēma vēl ilgāk turpināsies, jaunos ar varu aizdzīs no mūsu kopības. Sev līdz tad jaunie aiznesīs apziņas par to, ka tūkstoš viltīne vien sarūgtinājumu par pārdarījumu, bet arī nicinājumu par daudzinātā „svētā mantojuma" pašreizējiem glabātājiem.

Runājot par visu augšminēto, pašam autoram ir skaidrs, ka dažs teiktais vārds ir ass, varbūt pat nežēlīgs. Taču viss sacītais ir teikts aiz naida vai neieciešības. Mums ir pietiekami cieņas un tolerances pret katra cilvēka brīvību savā personīgajā dzīvē un pārliecībā. Ir tomēr cita lieta, ir jāiedzīvina pārāk ilgi aizšņaugtā spēka apziņa, jāpamodina cilvēkā, ka no viņa ir atkarīga mūsu kopīgā domāšana un darbošanās, ka no viņa ir atkarīgs, kas mūs vadīs un kādu ceļu mēs iesim.

2) Pa zemēm un kontinentiem mūsu kopdarbam ir jānoorganizē tāds sadarba veids, kas ir demokratisks, lietderīgs un kas pēc iespējas iesaista visu kopību. Pamatā veidam vajadzētu būt visur vienādam, kas reālizējas tiešās vēlēšanās un kas visprecizāk izsaka tautas gribu un domu.

Tāpēc, piemēram, ASV ir jāatrod tāds veids, kas tiešās vēlēšanās dotu lēmēju koporganu, vai nu to sauktu par padomi, vai kongresu, vai kā citādi. To varētu vēlēt reizi pa diviem vai trim gadiem. Tas izraudzītu centrālo valdi vai darba vadības centru. Šī padome sanāktu kārtējās sesijās divas reizes gadā, ārkārtējās pēc vajadzības. Šādas padomes darbā kārtā būtu visi kopību interesējošie jautājumi, tā lemtu, bet lēmumus izpildītu centrālā valde resp. katras nozares vadītājs, kam būtu jābūt atbildīgam padomei par sava resora darbību. Būtu jāizbeidz līdzšinējā prakse, ka kongress turpat vai visu laiku ziedo gariem pārskatiem un referātiem, kas pavaroti un izsūtīti padomes locekļiem pirms kongresa, lai atbrīvotu kongresu patiesam darbam. Tad beigu cēlienā nevajadzēs, krampjaini cīnoties ar laika trūkumu, izbērt steidzīgus, dažreiz nepārdomātus „leteikumus", par kuŗiem valde gandrīz neliekas zinis.

Nozares resp. resori ir jāpavairo, to vaditājiem jādod brīvas rokas, noteiktu uzdevumu pildīšanai. Neuzticēšanās nozaŗu veditājiem, līdzšinējā praksē bijusi neizskaidrojama un apvainojoša. Nozares arī jāizvieto pa lielākajām kolonijām, ar to nodrošinot kā darba spēku, tā interesi par kopējo darbu visplašākajā sabiedrībā.

Skolu nozarei būtu jābūt atbildīgai no kultūras nozares, arī tad vēl kultūras daļai derētu vairākas vadības personas atsevišķām sekcijām, kas katra varētu darboties citā kolonijā.

Informācijas nozare vienmēr bijusi pabērna lomā, ar skaidri izteiktu nevēlēšanos šai laukā kaut ko nopietnu pasākt. Tai ir nepiemērots nosaukums un neskaidra kompetence. Tam, kas to nominēli tiek darīts, ir dažādi lauki un dažādām personām darāmi. Pretkomūnistiskā aktivitāte ir viena lieta, dažādu piemiņas un atceres brīžu organizēšana un piedalīšanās. Apspiestu tautu (Captive Nations) nedēļas un tml. cita lieta. Savukārt, ASV kongresa locekļu ietekmēšana, kā arī iespējamā Vašingtonā akreditēto sūtniecību informēšana ir pavisam citas lietas. Līdz šim gandrīz nekas netika darīts plānveidīgai materiālu kopošanai par pašreizējiem apstākļiem dzimtenē, sekošanā kongresa un ārlietu ministrijas darbībai, kā arī tautu un citi. Tikai viss jāslēpj, kaut kā jāmaskē. Arī es nedrīkstēšu teikt, kur esmu sviestu nēmusi."

Tās vadībā vajadzētu būt demokrātiski izraudzītai padomei 20—30 personu sastāvā, kas būtu lēmējs organs. Tas izraudzītu prezidiju resp. izpildorganu, skaitā minimālu, bet pietiekamu visu svarīgo nozaŗu darba virsvadībai. Ir dabīgi, ka šādam organam jādarbojas Ziemeļamerikā, kur ASV un Kanadas pārstāvji var sabraukt paši. Pārējiem kontinentiem būtu jāievēl savi pārstāvji no ASV vai Kanadā dzīvojošajiem, kas tad arī darbotos attiecīgo tālo kontinentu kopību uzdevumā.

Aktīvā BPLA vadībā nedrīkst darboties personas, kas atrodas ASV vai Kanadas valsts dienestā, tātad — tādās pozicijās, kas nejautu darboties pilnīgi neatkarīgi.

BPLA darbību trimdas kopībai vajadzētu just nepārtraukti. To nedrīkst reducēt par nominālu fasādi vai par retu reprezentācijas pienākumu pildītāju vien. BPLA ir jābūt tam iestādījumam, kas definē un saskaņo latviešu politiku un kultūras dzīvi pāri visiem kontinentiem.

Sevišķi tās vadība ir nepieciešama cīņā par Latvijas atbrīvošanu un vienotā kultūras politikā.

Vairākkārt ierosināts saskaņot t. s. informācijas darbu, bet tieši ASV latviešu vadībā bija skaidri izteikta pretestība. Ir nepieciešami, ka mums ir daudz iestādījumu, kas darbojas tai pašā laukā, dara apmēram to pašu darbu, tērē laiku un līdzekļus pa-viršam darbam, ko kopdarbā varētu padarīt vienā vietā, atbrīvojot visus citus citiem darbiem. Šim darbam nepieciešams globāls plāns, darba vadība un pienākumu sadalīšana. Turpināt līdzšinējo chaosu nozīmē apzinīgi iznīcināt efektīvumu mūsu cīņā pret komūnismu un pret mūsu dzimtenes apspiedējiem.

Tāpat daudz kas mūsu kultūras dzīvē ir jāvada no globāla centra. Daudzi labi pasākumi prasa to pārcelšanu nacionāli nozīmīgā plāksnē, nevis gremdēšanu tikai tāpēc, ka tie radušies bez „oficiālas" atļaujas. No otras puses, tādiem privātiem pasākumiem, kas veic sabiedriski svarīgas funkcijas, būtu uzdevumu jāveic ar nacionālu kalpojuma apziņu. Tā, piemēram, laikrakstiem ir svarīga informācijas funkcija, tie nedrīkst „taisīt politiku", piegriezt informāciju pēc savas iegribas, pazemot nozīmībā dažas grupas un pasākumus, uzpopēt citus. Mūsu sabiedriskā dzīve jau tā cīnās ar nelabvēlīgiem faktoriem svešumā, tai ir vajadzīgs veselīgs gars, patiesības milestība. Falsifikācijas, traucējumi lietu vērtējumā, ir nepiedodams grēks.

Un beidzot — no šīs BPLA vadības ir jārada dzīvs kontakts ar dzimteni. Ne trafarētos, dažādu svinību gadījumos teiktos vārdos, bet ar tādiem vārdiem un tādām domām, kas nolasītas no tautas šīsdienas dzīves dzimtenē un kas tad skaidri rādītu, ka mēs to saprotam, jūtam līdz un savu dziļo līdzcietību pārvēršam par vienotu darbošanos apspiestās tautas labā.

Varētu vēl daudz praktisku ierosinājumu minēt, bet tas tikai pagarinātu jau tā garo uzskaiti. Taču jau viss teiktais rāda, ka mēs esam nonākuši pie jauna sliekšņa mūsu trimdā. Nu mums jāizšķiras, vai brīvi un turīgi, latviskumā sūrkstot, gribam ieiet jaunā līmenī savas stiprības pildīšanā, sava latviskuma dzīvošanas izkārtošanā. Ja mēs nolemsim, turpretim, palikt līdzšinējā līmenī — ar tukšām fasādēm, pielāpīšanos, sirdsapziņas apklusināšanu ar to, ka kaut kur kaut kas jau padara to, kas mums visiem kopīgi būtu darāms, tad nekas arī negrozīsies. Pirmā gadījumā jauna dzīvība un idejas radīsies darbu darot; otrā gadījumā nav vērts sāpināt sevi par to, kas viss gan iespējams, bet netiks darīts.

LATVIJA

36. N-RS TREŠDIENA, 1966. G. 4. MAIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 48 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Elnem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

Zviedru teātŗa 200 gadu

Drotningholmas galma teātris, ar pasaulē vienīgo autentisko 18. gadsimta skatuvi, šovasar svin savu 200 gadu jubileju. Šo svinību atzīmēšanai teātŗa vadība aicinājusi viesoties virkni slavenu mākslas vienību, to vidū Anglijas Koventgārdena ansambli, Zalcburgas operu Austrijā un Dānijas karalisko teātri. Paredzētas arī vairākas Zviedru karaliskās operas pirmizrādes

Vecajam galma teātrim, kuŗš savienots ar karaļu vasaras rezidenci Drotningholmas salā, ir gara un raiba vēsture. To pabeidza celt 1766. gadā, bet ap 130 gadu celtne izmantota tikai atsevišķos gadījumos, lai novietotu mēbeles vai karogu kārtis, apmetināto karalisko dragūnu gvardi vai par vietu, kur maziem princīšiem bietainā laikā parotaļāties. Bet mācīti vīri pārliecināti, ka simtgadu atstātības putekļi tieši pasargājuši smalkos teātŗa ēkas rotājumus un sarežģīto skatuves mašinēriju no bojājumiem. 1921. gadā literātūras students Agne Beijers, tagadējais Stokholmas universitātes goda profesors, iemaldījās vecajā celtnē, meklējot materiālus kādam literāram darbam, un zem putekļu un zirnekļu tīklu pārklājiem atrada vairāk nekā 30 pilnīgu dekorātīvu ietērpu, pērkona mašīnu un koka „okeana viļņus" vislabākajā kārtībā. Karaļa atbalstīts, Beijers uzsāka teātŗa restaurēšanas darbus, nekā nemainot iekārtā, vienīgi vaska sveces apmainot pret elektriskām spuldzēm. 1922. gada augustā teātris atjaunoja darbību un kopš šā laika kopā ar senatnīgo karakuģi „Vasa" ir viena no lielākajām tūristu atrakcijām Ziemeļeiropā.

(Nobeigums 5. lpp.)

Garigo dziesn

Ap 115 dziedātāju no Bostonas, Bukskauntijas, Filadelfijas, Čikagas, Klīvlendas un Toronto, kā arī atsevišķi dziedātāji no Nujorkas, Grand Rapidiem un citām vietām 24. aprīlī pulcējās latviešu draudžu apvienības 17. gadskārtējā garīgā koncertā Bostonā, kuŗa idejiskās dvēseles bija brāļi Viktors un Dr. Eduards Baštiks. Viņu nodoms popularizēt garīgās dziesmas, lai tās arvien atskanētu klausītājiem, piepildījās ar uzviju, un var teikt, ka daudzi Bostonas tautieši šādu koncertu dzirdēja pirmo reizi.

Ap 660 klausītāju aizņēma ne vien visas sēdvietas, bet piepildīja arī Raglesa ielas baznīcas balkonus un galeriju, kādēļ šo koncertu var apzīmēt par maziem dziesmu svētkiem. Organizētājiem bija pilnas rokas darba: Lina Hervarte un Ābera ēdināja dziedātājus un tālos cieminus, skauti dežūrēja baznīcā, ierādot vietas un uzturot kārtību. Mazā draudze nespēja sagādāt naktsmājas visiem koristiem, kādēļ talkā atsaucīgi nāca labvēļi. Daudziem bostoniešiem bija izdevība tikties ar radiem un pazīnām, kas bija ieradušies no attālākām vietām.

Viens no vecākajiem dziedātājiem bija 82 gadus vecais Džons Andersons — vecs rīdzinieks, kas jau 60 gadu dzīvo Čikagā. „Kaut man jau tik daudz gadu, es vēl strādāju," viņš teica un lepni rādīja savu darba kartīti ar krāsotāju arodbiedrības zīmogu. „Es jūtos jauns, dziesmas mani stiprina, bet vēl vairāk satikšanās ar tautiešiem." Jaunākā dziedātāja bija 13 gadu vecā Velta Nama no Toronto, kas jau otrreiz piedalās koncertā. Pirmo reizi vajadzējis ņemt līdz ķebliti paaugstinājumam mazā auguma dēļ... Viņas talantu atklājis diriģents A. Purvs.

Garīgo koncertu atklāja Bostonas latviešu baptistu draudzes mācītājs E... ar Dieva v... kas piedalī... jās dziesm... dotu garīg...

Pirmais ... pults ieņē... Bostonas ... dziedāja ... dziesmu" u... Dievs, mēs... ras dziesm... briedis bi... Bābeles u... nā roka"... roze"— di... ronto, pan... pildījumu ... riģēšanas ... debija pir... šu kolonij... ieguvums ... E. Baštiks ... nēto „Die... brāļa darb... carietis", ... pasniedzot ... kās mūzik... tu pabeid... ta orātori... visko teks... kas ir ga... pērle gar... joties aps... nāta, izvē...

Kultūras chronika

Gleznotājs Juris Soikans aprīļa sākumā devies uz Romu pētīt itāliešu mākslas darbus, par kuŗiem raksta grāmatu. Soikans saistījies par zīmēšanas un mākslas vēstures skolotāju kādā Dortmundas vācu ģimnazijā.

Eduarda Vingŗa viņete un ilustrācijas

(94. turpinājums)

Likdams abitūrijas pārbaudījumus pie ģimnazijas Jelgavā, Jaksis bijis mātei sava veida palīgs. Taču viņieša klātiene deva drošības sajūtu, kaut, varbūt, tikai iedomātu. Tagad Jaksis, pēc teicami izturētiem pārbaudījumiem, grib doties uz Rīgu studēt.

Ziemele, dzivais lētticības piemērs, vēl arvien dzīvo mūsu mājās un palīdz, cik un kā varēdama. Ir tomēr skaidrs, ka pašreizējais stāvoklis nevar turpināties. Jāatrod izeja.

„Ko tu domā darīt?" jautāju mātei.

„Gribu visu, ko drīkstu, pārdot. Tā man ieteica kāds advokāts, kuŗam labas zināšanas lauku un tā sauktās kollektīvizācijas jautājumos."

Kopš māte zina, ka tēvs atrodas ziemeļos — tālajā Archangeļskā, viņa vairs nejūtas ar mūsu māju tā saistīta kā agrāk. Mātes nodoms mani tomēr pārsteidz. Nepieciešams daudz gribas spēka, lai neparastajos apstākļos spētu izšķirties par atteikšanos no visām lietām un vietām, kuŗas lauku cilvēkam bijušas mīļas un tuvas.

„Ko tad īsti drīkst pārdot?" es atkal iejautājos.

„Ēkas, ja tās vēl nav atsavinātas, arī saimniecības rīkus. Pati zeme skaitās valsts īpašums. Zemes īpašnieki gan to īsti nezina, bet tā esot, teica advokāts."

„Tad jau pārdodamais daudz neienesīs. Bez tam, — kam gan šobrīd vajadzīgi lauksaimniecības rīki un mašīnas? Kas pirks ēkas malkas vietā?" neticīgi šaubos.

„Pircēji jau atradušies," māte atbild. „Kāda pienotava gatava pirkt ēkas ar visu iekārtu, jo še esot piemērota vieta tās papildnodaļai. Par ēkām viņi kaut ko samaksāšot. Protams, daudz jau nebūs. Taču par iekārtu varot tikai pamazām maksāt graudā — ar sviestu."

„Arī labi. Sviests tagad vērtīgāks par naudu. Bet kāpēc arī citi, kas nespēj nodevas kārtot, neizvēlas šo ceļu? Ēku pārdošana taču dod tiesības aiziet no mājas, doties uz pilsētu, kur var atrast kaut kādu darbu. Turpretim laukos, iesaistoties kolchozā, nebūs nekādu izredžu. Augstās normas taču tādēļ vien uzliktas."

„Mūsu māja atrodas Jelgavas nomalē, tāpēc varam ēkas pārdot, jo praktiski skaitāmies pie pilsētas. Pagastu iedzīvotājiem šādu tiesību nav," skaidro māte.

„Dažas lietas man tomēr nesaprotamas," atkal iebilstu. „Kā gan pienotava, kas taču ir valsts uzņēmums, var par kaut ko maksāt ar sviestu?"

„Sen jau zināma ir patiesība, ka arī valsts uzņēmumi, ja kaut kā trūkst, iepērkas pa kluso un maksā graudā . . . To dara arī kolchozi, fabrikas

„Es teicu — ārā!" spalgi un neiecietīgi nosaka Žeņas balss. „Man ar jums nav nekā runājama! Jūsu bērni pieder kapitālistu un fašistu sugai, ja jau bēguši uz Rietumiem. Ar tādiem un viņu piederīgajiem izrēķinās padomju iestādes bez žēlastības! Tāpēc taisieties prom, kamēr nesaucu miliciju!"

„Gribēju jau tikai lūgt . . ." murmina iebiedētā sieviete. „Es cerēju, ka sapratīsit, es . . ."

„Ārā!" Žeņas balss jau skan kā griezīgs kliedziens.

Esmu kļuvusi lieciniece nepatīkamai scēnai. Gribu jau doties prom, kamēr neesmu pamanīta, bet tas vairs nav iespējams. Spējā grūdienā atsprāgst dzīvokļa durvis, pāri slieksnim pārveļas vecāka sieviete ar saraudātām acīm, bet aiz viņas kareivīgā pozē ar piešarkušu seju stāv Žeņa.

„Ak jūs, mīļā!" viņa tūlit iesaucas, spēji mainīdama balss toni, kas nu atkal ir medaini laipns. „Lūdzu, lūdzu, — nāciet tik iekšā! Es tik ļoti jūs gaidīju! Man lielas bēdas, gribēju kādam izstāstīt. Jūs man tik tuva kā labākā draudzene, kam citam tad lai stāstu? Man tik smaga sirds . . ."

„Vai tās sievietes dēļ, kas tikko aizgāja?" ievaicājos.

„Ak nē," Žeņa nepatikā saraucas degunu. „Tā bija uzbāzīga persona."

„Bet viņa runāja par bērnu atstātām mantām!" es neatlaižos.

„Jā, jā," Žeņas balss atkal ieskanas negribīgi. „Šo dzīvokli man iedeva ministrs ar visām mēbelēm un citām mantām, kādēļ par to vairs nav jārunā. Kāda man daļa par visādām sievietēm . . ."

„Ja tās tomēr viņas bērnu . . ."

„Nerunāsim par to. Lai viņa iet, no kurienes nākusi! Ministrs man visu iedeva. Ak Serjoža . . . dārgais . . . kādēļ tu man to nodari? . . ." gandrīz histeriski elsodama, uz dīvāna lokās Žeņa.

(Turpinājums sekos)

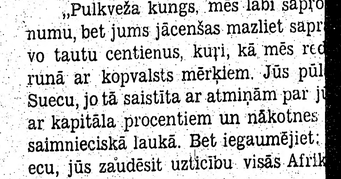

atbrīvošanas

PETE...

(38. turpinājums)

„Pulkveža kungs, mēs labi sapro... numu, bet jums jācenšas mazliet sapr... vo tautu centienus, kuŗi, kā mēs re... runā ar kopvalsts mērķiem. Jūs pūl... Suecu, jo tā saistīta ar atmiņām par j... ar kapitāla procentiem un nākotnes ... saimnieciskā laukā. Bet iegaumējiet: ... ecu, jūs zaudēsit uzticību visās Afrik... tautās."

„Uzticību politika nepazīst, tik... Valdnieks, palikdams uzticīgs cilden... lēti var zaudēt savu valsti, turpreti... netikumi padara valstis varenas un ...

„Varbūt šī teorija derēja vidusl... vairs tagad. Jūs, baidīdamies mazli... savas labklājības un neatkarības, za... vairāk. Iebrūkot Suecā, jūs zaudēsit r... Eiropā un dosit Kremlim ieganstu ... mazo jauno valstu aizstāvim Afrikā u... ar laiku pielips jūsu pretinieku pusa... Šodien vairs necīnās par territorijā... pieglaimoties dvēselēm. Ja pasaules ... izplatījies attiecīgās territorijās, tad ... pretiniekam klēpī kā nogatavojies au... poleons teicis, ka karaspēka morāle t... karavīru skaitu un ieroču spēku. Z... čus var atgūt, bet zaudēto morāli nek... ticību un iecirtību nevar aplēst pa...

Garigo dziesmu diena Bostonā

Alberts Spoģis

Ap 115 dziedātāju no Bostonas, Bukskauntijas, Filadelfijas, Čikagas, Klivlendas un Toronto, kā arī atsevišķi dziedātāji no Ņujorkas, Grand Rapidiem un citām vietām 24. aprīlī pulcējās latviešu draudžu apvienības 17. gadskārtējā garīgā koncertā Bostonā, kuŗa idejiskās dvēseles bija brāļi Viktors un Dr. Eduards Baštiks. Viņu nodoms populārizēt garīgās dziesmas, lai tās arvien atskanētu klausītājiem, piepildījās ar uzviju, un var teikt, ka daudzi Bostonas tautieši šādu koncertu dzirdēja pirmo reizi.

Ap 650 klausītāju aizņēma ne vien visas sēdvietas, bet piepildīja arī Raglesa ielas baznīcas balkonus un galeriju, kādēļ šo koncertu var apzīmēt par maziem dziesmu svētkiem. Organizētājiem bija pilnas rokas darba: Linz. Hervarte un Abera ēdināja dziedātājus un tālos ciemiņus, skauti dežurēja baznīcā, ierādot vietas un uzturot kārtību. Mazā draudze nespēja sagādāt naktsmājas, visiem koristiem, kādēļ talkā atsaucīgi nāca labvēļi. Daudziem bostoniešiem bija izdeviba tikties ar radiem un paziņām, kas bija ieradušies no attālākām vietām.

Viens no vecākajiem dziedātājiem bija 82 gadus vecais Džons Andersons — vecs rīdzinieks, kas jau 60 gadu dzīvo Čikagā. „Kaut man jau tik daudz gadu, es vēl strādāju," viņš teica un lepni rādija savu darba kartiti ar krāsotāju arodbiedrības zīmogu. „Es jūtos jauns, dziesmas mani stiprina, bet vēl vairāk satikšanās ar tautiešiem." Jaunākā dziedātāja bija 13 gadu vecā Velta Nama no Toronto, kas jau otrreiz piedalās koncertā. Pirmo reizi vajadzējis ņemt līdz ķebļiti pa augstinājumam mazā auguma dēļ... Viņas talantu atklājis diriģents A. Purvs.

Garīgo koncertu atklāja Bostonas latviešu baptistu draudzes mācītājs E. Spīgulis, izteikdams ar Dieva vārdiem atzinību tiem, kas piedalās koncertā un ziedojas dziesmai, lai tā klausītājiem dotu garīgu stiprinājumu.

Pirmais vietu piē diriģenta pults ieņēma E. Zupiņš ar savu Bostonas draudzes kori, kas nodziedāja Bēthovena „Draudzes dziesmu" un E. Melngaiļa „Kungs Dievs, mēs Tevi slavējam". Četras dziesmas — E. Melngaiļa „Kā briedis brēc", A. Kalniņa „Pie Bābeles upēm", A. Purva „Varenā roka" un T. Ķeniņa „Kristus roze"— diriģēja A. Purvs no Toronto, panākot lielisku koŗa izpildījumu un apliecinot savu diriģēšanas prasmi. Viņa lieliskā debija pirmajā Bostonas latviešu kolonijas apciemojumā bija ieguvums visam koncertam. Dr. E. Baštiks diriģēja paša komponēto „Dienu tuvāk tēvijai" un brāļa darbu „Krustā sistais Nācarietis", ar piedzīvojušu rutīnu pasniedzot klausītājiem reliģiskās mūzikas atklāsmes. Koncertu pabeidza ar slaveno F. Šūberta orātoriju „Stabat Mater" (latvisko tekstu devusi O. Baštika), kas ir gaŗa un visai komplicēta pērle garīgajā mūzikā. Piemērojoties apstākļiem, tā bija saīsināta, izvēloties tikai galvenās tēmas dir. V. Baštika novadījumā. Apvienotais daudzbalsīgais koris kopā ar klavieŗu (F. Stūrmanis) un ērģeļu (E. Lagzdona) pavadījumu un solistu (Tabita Jaunzeme, Alberts Vēciņš un Pēteris Geistauts) terceta partijām deva īsti vienrēizēju garīgās mūzikas un dziesmas pārdzīvojumu. Citām dziesmām klavierpavadījumus veica arī Gunta Plostnieka.

Koncertam izvēlēto dziesmu tekstu autori visumā bija latvieši (K. Kundziņš, Liesma, Jūrmalnieks, J. Iņķis, J. Sanders), bet bija arī tulkojumi. Dziesma „Pie Bābeles upēm" no 137. psalma ar pakārtajām koklēm vītolos atgādināja latviešu tautas likteni šodien. Bībeles vārdi: „...Mūsu aizvedēji cietumā tur no mums prasīja dziesmas un mūsu spaidītāji līksmību..." šo dziesmu jau sen mūzikas skaņas ietērpis komponists Alfreds Kalniņš, it kā paredzēdams savas tautas likteni.

Koncerta starpbrīdī dievvārdus teica Filadelfijas draudzes mācītājs A. Šverns, citējot gudrā ķēniņa Zālamana vārdus par dziesmām. Vietējās draudzes mācītājs E. Spīgulis ar noslēguma koncertu bija ļoti apmierināts un pateicās dziedātājiem, mākslinieciem, diriģentiem un vietējai latviešu sabiedrībai par sniegto atbalstu. Jautāts, kur notiks nākamais garīgais koncerts, viņš domāja, ka Ņujorkā. Mazāka apmēra koncerts Bostonā jau bija noticis 1953. gadā Dadlejas baznīcā, kas tagad nojaukta.

O. Akmentiņš

ZUDUSI TICIBA

Dievu tēli
sasisti.
Mirusi ticība
sirdīs, tās
dieviem netic.
Kur Apollons skaistais? —
Tik bultas un loks
mētājas gravā —
izpostīti.
Izsmieti
skaistie tikumi,
pārplēsts
templa šķidrauts.
Bezdibenis aiveras
bez mīlestības
katrā sirdī.
Bende nespēj
upurus reģistrēt.
Nevar
kaunu apsegt.
Rīt
spridzinās Kosmu.

APVAZĀTS TEMATS

„PURISTA — NELINGVISTA" DOMAS PAR „RENTABLO" LATVIEŠU VALODU

Ja literātūras kritiķis Jānis Rudzītis tik nikni apgalvo, ka valodas saglabāšanas jautājums svešumā ir apvazāts temats, tad neatvairāmi jājautā, kas, pēc viņa domām, nebūtu apvazāts, par ko būtu vērts runāt un rakstīt. Savā rakstā „Kad valoda apdraudēta" LA 19. februāŗa numurā viņš nepierāda, kāpēc šis jautājums būtu tik necils, lai par to nebūtu jādomā, kamēr vien svešumā dzīvojam. Atmest ar roku un pavīpsnāt — cik par to nav jau runāts un rakstīts — ir pārāk sekla, literāta necienīga doma.

Gribas jautāt, vai Jānis Rudzītis par apvazātiem uzskata arī nemitīgos protestus pret mūsu tautas verdzinātājiem, atkārtās prasības pēc mūsu tiesībām savā zemē, un vai apvazāta ir kļuvusi Tēvreize, ja to skaitām mūžīgi mūžam?!

Bez mēles mutē mēs vairs nevarēsim nedz protestēt, nedz ko prasīt, un beidzot, nebūs mums vairs literātūras, ko Jānim Rudzītim kritizēt.

Pārāk maz uzmanības mēs esam veltījuši tik nopietnajam valodas saglabāšanas jautājumam, tāpēc esam nonākuši strupceļā. Vai no šī strupceļa varam izkļūt laukā, tas atkarājas no mūsu tautiskās apziņas īstuma un stipruma. Ģimenē bērnam ir jāieaudzina apziņa, ka mātes valoda ir pati par sevi saprotama lieta, tikpat dabīga un nepieciešama, kā gaiss, kuŗu elpojam, par to nemaz nepiedomādami. Nav tāpēc jānoniecina iezemiešu valoda, bet jāaprāda, ka, protot reizē savu un svešo valodu, bērns ieguvis vairāk nekā viņa skolas vai rotaļu biedri. Viņš var sarunāties ar citiem latviešu bērniem tā, ka pārējie to nesaprot. Šī priekšrocība ceļ bērna pašapziņu un rada nojautas par valodas vērtību. Tālākā valodas attīstība un izkopšana uzticama papildskolām, kursiem un studijām.

Jābrīnās par pretrunām, kuŗās J. Rudzītis sapinas savā gaŗajā rakstā par t. s. apvazāto tematu. Vienā teikumā viņš saka, ka, par spīti visiem briesmu signāliem, sastopami jaunieši, kas runā pavisam labu latviešu valodu. Tālāk viņš atzīst, ka tomēr tie ir izņēmumi, tikai plāna virskārta mūsu trimdas jauniešu sabiedrībā. (Nobeigums 8. lpp.)

Kultūras chronika

Gleznotājs Juris Soikans aprīļa sākumā devies uz Romu pētīt italiešu mākslas darbus, par kuŗiem raksta grāmatu. Soikans saistījies par zīmēšanas un mākslas vēstures skolotāju kādā Dortmundas vācu ģimnazijā.

N. Lideks

CERĪBAS UN VILŠANĀS

PLKV. A. LASMAŅA ATMIŅAS, IZDEVIS APGĀDS DAUGAVA

Lasot kādreizējā Rīgas kara apriņķa priekšnieka plkv. A. Lasmaņa grāmatu „Cerības un vilšanās", rodas iespaids, ka tajā nav latviešu karavīra dzīves stāsts, bet gan faktu viltojumi un redzamu Latvijas atbrīvošanas un Leģiona ciņu atbildīgo karavīru nomelnošana. Ko plkv. Lasmanis ar to vēlējies panākt, zina tikai viņš pats.

Atstājot pie malas autora gaitas cara Krievijas armijā, kuŗas mūs nevar daudz interesēt, gribu pieskarties tikai tam, ko plkv. Lasmanis raksta par savām karavīra gaitām Latvijas armijā un Latviešu leģionā. Tā, piemēram, 84. lpp. lasāms: „Es sagaidiju Rīgas pilsētas atbrīvošanu no lieliniekiem (1919. g. — Ref.), 23. maijā tiku ieskaitīts firsta Livena vienībā." Kādēļ te izlaisti trīs vārdi: „brīvprātīgi pieteicos un..."? Apstākļu nepārzināšanā jārodas iespaids, ka Lasmanis tiešveiku korpusa komisāram pēc cis iesaukts resp. mobilizēts firsta Livena nodaļā. Rīgā 23. maijā ienāca plkv. Baloža brigāde. Ja autors izvēlējās Livena vienību, bet ne Baloža brigādi, tad tā tā arī krievu valodu, esam spiris viņa personīga lieta, kas ganēts savā nozarē, labi pārzineliecina par latvisku stāju šai nām vietējos apstākļus, kādēļ gadījumā, jo firsta Livena vie- mūs būtu jāatstāj savā vietā..." nība necīnījās par neatkarīgu Tā jau vairs nav latviešu kaŗaLatviju... vīra, bet kaŗa algotņa valoda...

Turpat tālāk lasāms: „Likteņgajās jūnija dienās firsta Livena vienība bija atteikusies uzbrukt latviešiem un igaunieem. Plkv. Balonis brigāde turpretim palika Ērgļu — Vecpiebalgas apkaimē un aizsargāja vāciešu labo flangu." Teiktais ir atklāts apvainojums plkv. Balodim un viņa brīgādes kaŗavīriem. Jebkādi komentāri še lieki. Ja Lasmanis atsaucas uz kādu ģen. E. Kalniņa rakstu, tad tas nepelna ne mazākās ievērības.

Ģen. Berķis, viens no redzamākajiem Latvijas atbrīvošanas ciņu dalībniekiem, izpelnījies tikai Lasmaņa nicināšanu. Autors Berķi 13. lpp. raksturo kā cilvēku, kas nevar iztikt bez dzeršanas. Kād ģen. Berķis nāca armijas komandieŗa amatā, pēc Lasmaņa domām, armijā ieviesusies (136. lpp.) „draugu" būšana, virsnieku paaugstināšanas lietās ģen. Berķis rīkojies pēc saviem ieskatiem u. t. t.

Arī te komentāri lieki.

Zīmīga ir Lasmaņa atbilde bolševiku korpusa komisāram pēc Latvijas okupēšanas (149. lpp.): „Latvija tagad inkorporēta Padjā ienāca plkv. Balozā brigāde. Ja autors izvēlējās Livena vienību, bet ne Balozā

„Mēs nedrīkstam klusēt un neklusēsim!"

DV SADBERIJAS NODAĻA ATSKATĀS UZ 14 DARBA GADIEM

Sadberijas DV nodaļa 30. aprīlī Serba zālē atskatījās uz 14 darba gadiem, atzīmējot arī DV organizācijas 20 gadu darbību. Pēc DV dziesmas nodziedāšanas, sarīkojumu ar uzrunu atklāja prāsis R. Dumpis, ilgi nekavējoties pie nodaļas līdzšinējās darbības, tikai norādot, ka tā visumā bijusi sekmīga, kaut arī nav īstenots viss iecerētais. Pateicies darbu veicējiem un sabiedrībai par atbalstu, R. Dumpis norādīja, ka pašreizējais nodaļas biedru skaits 40 gan varētu būt lielāks, kādēj aicināja visus stāties DV rindās kopīgam darbam, lai ar citiem ieročiem turpinātu to, ko iesāka vīri, kas tagad atdusas zemes klēpī. Piezīmējams, ka Sadberijā dzīvo ap 200 latviešu, no kuriem sarīkojumā bija ieradušies vairāk par 70, kas, pēc sekretāra L. Graša izteicieniem, uzskatāms par maksimālo apmeklētāju skaitu. Uzrunas nobeigumā R. Dumpis iepazīstināja vakara dalībniekus ar goda viesiem — Kanadas DV priekšnieku E. Krūku, DV Mēnešraksta vanadžu nodaļas redaktrisi T. Krūku, laikraksta „Latvija Amerikā" redaktoru A. Vinčelu ar dzīvesbiedri (visi no Toronto), DV Sūsenmarijas nodaļas priekšsēdi A. Līdumu un DV Sadberijas nodaļas vienīgo cēdelgemieti L. Grasi, kas piedalījies DV organizācijas dibināšanā drūmajā gūstekņu nometnē Beļģijā. Visiem priekšā stādītajiem Sadberijas vanadžu pr-ce V. Meija piesprauda baltu neļķes ziedu, vēlāk arī programmas izpildītājiem.

Kanadas DV pr-ks E. Krūka, pakavējies pie DV Sadberijas nodaļas veikumiem nacionālpolitiskās cīņas laukā un izcēlis sadbriešu viesmīlību, uzsvēra, ka zinot, cik izšķirīgi rezultāti mūsu darbībai, mēs nevaram klusēt, nedrīkstam klusēt un neklusēsim, bet cīnīsimies pret pasaules lielāko baidu komūnismu, kamēr vien tas pastāvēs. Nolasījis DV organizācijas svinīgo solījumu un reizē nacionālā darba deklarāciju, kuru vakara dalībnieki noklausījās kājās stāvot, E. Krūka aicināja vienoties Latvijas himnā. Vēl Sadberijas DV nodaļu tās darba atcerē uzrunā sveica Kanadas vanadžu priekšnieces M. Jonānes vārdā rakstniece Tonija Krūka, laikraksta „Latvija Amerikā" redakcijas vārdā redaktors A. Vinčels un DV Sūsenmarijas nodaļas priekšsēdis A. Līdums, izsakot Sadberijas vanagiem pateicību par palīdzību jaunās nodaļas nodibināšanā.

Vakara programmā Kanadas DV teātŗa darbinieki lasīja dzejoļus: H. Miķelsons — Lilijas Aužānes Vītoliņas veltījums DV organizācijai „Dzimtenei", Viļa Veldres „Dzimtene" un Pēteŗa Aigara „Brāļi un draugi", bet Inta Purva — Ingrīdas Viksnas „Brāļa atgriešanās", Valža Krāslavieša „Tā nav tikai zeme" un Klāras Zāles „Pusnakts stundā'. Basbaritons Rūdolfs Purvs nodziedāja tautas dziesmas „Ai bāliņi, ai bāliņi", „Ej, saulīte, drīz pie Dieva", „Trīs priedītes silinā" un „Tumsa, tumsa" Ilzes Plaudes kokles pavadījumā.

Sadberijas latviešu jauktais koris dir. V. Bunķa vadībā sniedza it plašu koncertu, teicami nodziedot V. Dārziņa „Birzēm rotāts", A. Jurjāna „Čuči mana ligaviņa", A. Feila „Div pļaviņas es nopļāvu", V. Ozoliņa „Krēslā", E. Melngaiļa „Senatne" un J. Vītola „Gaismas pils". Iepriecināja, ka ne sevišķi lielajā korī bija redzamas sešas jaunietes, no kurām jaunākā bija 9 gadus vecā Linda Zariņa. Interesanti arī piebilst, ka korī dzied vanadzes L. Kebles dzīvesbiedrs — anglis.

Priekšnesumu nobeigumā Kanadas DV pr-ks E. Krūka pasniedza vanadzei Lūcijai Keblei zemes valdes piešķirto atzinības rakstu, bet vanadzei Amālijai Tīrumai vesto nodeva Sadberijas nodaļas priekšsēdim R. Dumpim, jo A. Tīruma, kas pašreiz dzīvo Toronto, sarīkojumā nebija ieradusies. Nodaļas biedrzinis R. Bērziņš pasniedza organizācijas nozīmes jaunākajām vanadzēm Gitai Juškevicai un Līgai Neimanei, bet valdes priekšsēža vietnieks I. Janitēns apbalvoja latviešu šacha turnīra uzvarētāju L. Zagorski, 2. vietas ieņēmēju K. Jirgenu un 3. vietas ieguvēju G. Bergu.

Pēc vakara oficiālās daļas vīrsi un mājnieki pakavējās sirsnīgās pārrunās, dziesmās un dejās pie vakariņu galda, Kanadas DV teātŗa ļaudīm sniedzot „divertismentu" — Rūdolfs Purvs, klausītājiem piedaloties refrēna dziedājumos, iepazīstināja ar gaiļa Dēvija priekiem un bēdām, bet H. Miķelsons, I. Purva, R. Purvs un G. Juškevica pasmidināja klātesošos ar skečiem „Sestdienas rīts" un „Minka apmetnis".

Vtr.

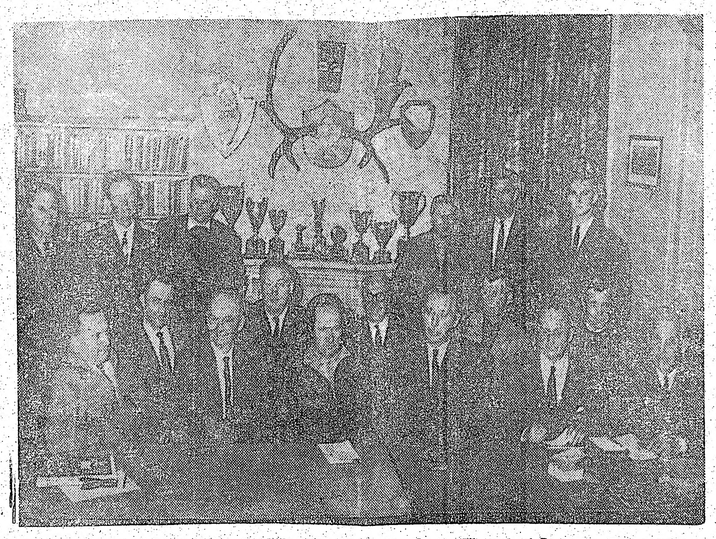

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba vadība: sēž no kreisās—sekretārs A. Kvēps, pārstāvis pie Ontario federācijas St. Pizāns, goda tiesas loceklis P. Rudzītis, sarīkojumu sekcijas vadītājs V. Jostiņš, priekšnieka palīgs A. Āboliņš, sarīkojumu sekcijas darbinieks M. Sverns, priekšnieks Dr. P. Bārdiņš, makšķerēšanas sekcijas vadītājs F. Noveiko, kasieris L. Ozoliņš, šaušanas sekcijas darbinieks A. Tropiņš un revizijas komisijas loceklis E. Brencis; aizmugurē stāv — revīzijas komisijas loceklis A. Zutis, makšķerēšanas sekcijas darbinieks F. Liepa, Bērzaines saimnieks J. Birznieks, šaušanas sekcijas darbinieks J. Muskats, sporta daļas vadītājs K. Deklavs un pārstāvis pie Ontario federācijas A. Brencis. Foto: JAK

Maza latviešu atsaucība

K. MEKINTAIRA PRETKOMŪNISMA REFERĀTS TORONTO

Dažādu baznīcu izmantošana komūnistiskai propagandai pēdējā laikā pieņēmusi neiedomājami plašus apmērus,— atzina kanadiešu garīdznieks K. Mekintairs. Ievērojamā mērā to veicina arī pašu garīdznieku neizpratne un naīvitāte, vai nevēlēšanās saskatīt internacionālā komūnisma patiesos mērķus. Baltiešu un citu apspiesto tautu informātīvie norādījumi par draudošajām briesmām līdz šim guvuši visai maz panākumu. Materiālo līdzekļu trūkuma dēļ nesen likvidējās katoļu garīdznieka J. E. Branča vadītie pretkomūnistiskie radio raidījumi „Inter Ethnic Forum". Ar zināmām grūtībām pašreiz gan vēl turpina darboties Dr. K. Mekintaira(Carl McIntire) vadītie CKFH radioraidījumi, kuŗus ieteicams klausīties katru vakaru no pirmdienas līdz piektdienai plkst. 11 vakarā (viļņu garums 1430). Arī šiem radioraidījumiem ir materiālas grūtības, kā publiskā sanāksmē Jarvis ielas baptistu baznīcā Toronto norādīja K. Mekintairs. Apmēram 400 sanāksmes apmeklētāju šo radioraidījumu atbalstam sazīmēja 1500 dol. Lai šis labi ievadītais pretkomūnistiskais darbs varētu sekmīgi turpināties, arī nākotnē nepieciešama cieša sadarbība un materiāls atbalsts no atsevišķām personām un organizācijām. Tuvāka informācija par to saņemama, rakstot Dž. Pattersonam, Twentieth Century Reformation Hour, Box 56, Don Mills, Ont.

Minētajā sanāksmē, kas notika 22. aprīlī, piedalījās arī vairāki latvieši, bet mūsu tautiešu atsaucību pretkomūnistiskajam darbam varēja vērtēties daudz plašāku. Dr. K. Mekintairs savu referātu par starptautiskā komūnisma iefiltrēšanos valdības iestādēs, baznīcu dzīvē un vispār demokratiskajā sabiedrībā raksturoja ar daudziem piemēriem un konkrētiem faktiem. Tirdzniecība ar komūnistiskām valstīm sekmē tajās bruņošanos un ieroču ražošanu, kuŗi vēlāk tiek izmantoti cīnai pret demokratisko iekārtu, kā pašreiz redzams Vietnamā un citur. Arī humānisma vārdā izdarītie kviešu sūtījumi sarkanai Ķīnai kalpo vienīgi komūnistiskā režīma stiprināšanai. Ja šādus sūtījumus pārtrauktu, Ķīnas iedzīvotāji ātrāk saskatītu komūnistu varas nemākulīgo saimniecību un neatbildīgo birokrātismu, kas savukārt modinātu iedzīvotājos neuzticību un vēlēšanos atbrīvoties no diktātoriskās iekārtas.

Pēc referāta, kas bija pieslēgts arī radioraidījumam, notika it spraigas pārrunas.

R. N.

Vai grozījumi Kanadas imigrācijas likumā?

Kanadas parlamentā nesen pārrunāti divi jautājumi, kas varētu interesēt arī latviešus. Viens attiecas uz grozījumiem pavalstniecības likumā, otrs — uz imigrācijas noteikumiem. Šniedzam še abus priekšlikumus lasītāju pašu izvērtēšanai. Jāpiezīmē, ka likumu noteikumu pārāk vaļīga interpretācija allaž saistīta ar zināmu valsts drošības risku.

Jaundemokratu partijas locekļa Davida Luisa (Lewis) parlamentā iesniegtā Pilsoņu tiesību likuma grozījuma teksta izvilkumi: a) ikvienam, kuŗam nepieškiŗ Kanadas pavalstniecību, jāmin iemesli detaļās, kādēj valdība pavalstniecību nepieškiŗ; b) būtu nodibināma pavalstniecības pārbaudes instance, kuŗa uzklausītu sūdzības pavalstniecības nepieškiršanas gadījumā; c) pavairot pavalstniecības piešķiršonas biroju skaitu Kanadā; d) atvērt šos birojus arī vakaros un nedēļu nogalēs; e) vairāk mudināt iecelotājus pavalstniecības iegūšanai.

D. Luiss norādīja uz daudzo iecelotāju „bailēm" no pavalstniecības iegūšanai nepieciešamajām kvalifikācijām — valodas un Kanadas likumu zināšanām, kā arī nevēlēšanos zaudēt atalgojumu darba laika dēļ sakarā ar pavalstniecības dokumentu iegūšanu, tādēļ pieprasīja šo kavēkļu novēršanu.

Otrs jaundemokratu partijas loceklis Andrejs Brūvins (Brewin) protestēja pret iesniegumu ierobežot sponsora tiesības tikai uz iecelotāju mazgadīgiem bērniem un dzīvesbiedriem it kā tāpēc, ka līdz šim Kanadā ieplūdis liels vairums analfabētu un neapmācītu strādnieku tieši sponsoru likuma pārāk plašās iztulkošanas dēļ. A. Brūvins apgalvoja, ka šis norādījums izdzēstu Kanadas imigrācijas likumā jebkādu cilvēcības un ģimenes saišu uzlikto pienākumu izjūtu, kādēj nebūtu Kanadas cienīgs. Brūvins izteica cerību, ka imigrācijas ministrs arī turpmāk neliegs iecelot arī Kanadas pilsoņu attālākiem radiniekiem.

—ns

PAZIŅOJUMS

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes izraudzītā vēlēšanu komisija savā 28. aprīļa sēdē Toronto konstatēja, ka kopas valdes un revizijas komisijas vēlēšanās piedalījušies 84 kopas biedri. Valdes vēlēšanās par derīgām atzītas visas 84 balsis, bet revīzijas komisijai 33, jo vienā vēlēšanu sarakstā bija atstāti vairāk nekā 3 paredzētie kandidāti.

Saskaitot nodotās balsis, vēlēšanu komisija konstatēja, ka par atsevišķajiem valdes kandidātiem nodots šāds balsu skaits: Biruta Senkēviča — 82, Arnolds Rasa - Skujiņš — 25, Alfrēds Vinčels — 25, Tonija Krūka — 23, Velta Toma — 20 un Zanis Zentiņš — 20.

Par kandidātiem revizijas komisijā nodots šāds balsu skaits: Viktors Upeslācis — 26, Indra Gubiņa — 25, Modris Lorbergs — 24 un Krišs Sidars — 17.

Eventuālas sūdzības par vēlēšanu norisi iesniedzamas līdz š. g. 15. maijam vēlēšanu komisijas priekšsēdim A. Batņam — 135 Evelyn Ave, Toronto 9, Ont.

A. Batņa
vēlēšanu komisijas pr-dis

P. Plisis
sekretārs

ALFREDA BRŪVERA
DARBU IZSTĀDE
OTA, KRĪTS, SPIRTA KRĀSAS U.T.T.
123 Huron ielā, Toronto 2-B,
no 29. aprīļa pl. 6 vak. līdz 8. maijam.
Atvērta ik dienu no pl. 12 līdz 10 vak. Ieeja brīva.

PATEICĪBA

Nespēdama personīgi pateikties visiem mīļajiem draugiem un paziņām, kas piedalījās š. g. 26. martā Toronto mana vīra Aleksandra Vaives izvadīšanā uz pēdējo dusu un atcerējās mani ar līdzjūtības vārdiem, lūdzu pieņemt manu sirsnīgu pateicību. Reizē sirsnīgi pateicos arī visiem, kas izteikuši man līdzjūtību mana brāļa Jēkaba Strausmaņa nāves gadījumā Stokholmā 1965. g. 11. decembrī.

Ruta Vaive

Mākslinieciskās direktrises Dianas Jablokovas - Vorpas vadītā sabiedrība Canadian Junior Ballet gatavojas 7. gadskārtējai sezonas nobeiguma izrādei, kas notiks 13. maijā plkst. 8.15 vakarā Bikfordas parka vidusskolas zālē Toronto (777 Bloor St. W. pie Christie pazemes dzelzceļa stacijas). Otra izrāde notiks turpat 14. maijā plkst. 2.30 dienā. Uzņēmumā Canadian Junior Ballet soliste Ronda Raimane (Rhonda Ryman).

TORONTO ZIŅAS

● TLB sestdienas skolas ģimenes dienas sarīkojums 1. maijā Igauņu namā bija pulcinājis ap 700 apmeklētāju un, paredzams, dos vairāk nekā 250 dol. atlikumu. Ievada svētbrīdī māc. R. Ekšteins aicināja bērnus sekot Dieva baušļiem, kas prasa godāt savu tēvu un māti. Pie ģimenes un sevišķi mātes izcilās nozīmes uzrunā pakavējās arī skolas pārzine A. Martinsone. Ģimenes labās paražas tiek koptas un veidotas arī skolas dzīvē un darbā, tādēļ skolas saime ir priecīga būt kopā ar vecākiem. To bērni aplieciināja, kopīgi nodziedot „Mīļā māmiņ" un pasniedzot mātēm ziedus. Šekoja labi sagatavoti priekšnesumi — dziesmas, deklamācijas, tautas dejas un īss uzvedums. Vecāku padomes dāmas bija iekārtojušas bufeti ar atspirdzinājumiem. Teicami izdevās arī loterija, kuŗai E. Damberga ģleznu bija dāvinājis Ed. Plūme, bet Snikeres ģleznu A. Pukīte. Sarīkojums beidzās ar tautas dejām un rotaļām. Telpu dekorēšanai ziedus bija dāvinājusi Venus puķu veikala īpašniece A. Putniņa. Šai dienā vecāki un skolas labvēļi varēja arī iegādāties pirmo pašu skolēnu rakstīto un zīmēto izdevumu „Auseklītis," kuŗā, sākot jau ar pirmās klases skolēniem, stāstīts par visu, kas latviešu bērnam tuvs.

● Kopīgu izbraukumu uz Otavu organizē DV Toronto nodaļa, lūdzot visus interesentus pieteikties līdz 12. maijam pie Kanadas vanadžu priekšnieces Monikas Jonānes (tālr. 536-5235) vai DV KV biedrziņa A. Akmeņa (tālr. 921-3558). Brauciens paredzēts ar autobusu 21. maijā, kad Otavas ukraiņu baznīcas zālē (1000 Byron Ave.) notiks pērn dibinātās DV Otavas nodaļas oficiālais atklāšanas sarīkojums. Līdz šim pieteikušies jau 20 braucēju; atkarā no braucēju kopskaita maksa katrai personai būs ap 8.50 dol., atceļu ieskaitot. Ar to dota lieliska izdevība apskatīt Kanadas galvaspilsētu pavasara ziedu rotā un reizē arī paviesoties Otavas latviešu sabiedrībā, apmeklējot labi organizēto DV Otavas nodaļas atklāšanas sarīkojumu.

● Latviešu kreditsabiedrības biedru gada sapulce notiks 25. maijā plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā.

● Mākslinieka A. Brūvera darbu skati atklāja 29. aprīlī DV namā, kur tā turpināsies līdz 8. maijam. Pēdējā laikā mākslinieks pievērsies jaunai ģleznošanas tehnikai, kuŗu pats dēvē par papīra izgriezuma tehniku: iecerētās ģleznas domu vispirms izgriež papīra maketā, ar kuŗa palīdzību izveido vienkrāsu ģleznu. Izstādītajos 78 A. Brūvera darbos šī jaunā tehnika pārstāvēta visvairāk. Skates atklāšanas dienā viens darbs jau pārdots. Izstāde atvērta katru dienu, svētdienas ieskaitot, no plkst. 12 dienā līdz 10 vakarā.

● Reliģiski - ētisko pārdomu vakarā 28. aprīlī māc. R. Ekšteins iztirzāja dažādas cilvēku emocijas — mīlestību, naidu, bailes u. t.t. Koncerta daļā dziedāja soliste Maiga Dežardēna ar Martu Tūteri kā pavadītāju. Sarīkojumā bija ieradušies 75 klausītāji. Nākošais šāda veida sarīkojums notiks 26. maijā Latviešu namā, kur māc. R. Ekšteins referēs par tematu „Dumpīgais cilvēks un Dievs." Koncerta daļā piedalīsies viešņas no Filadelfijas, — dziedātāja Gunta Plostniece - Kere un pianiste Beverlija Fita.

● Pēc vairāk nekā 23 gadiem priecīgu tikšanos piedzīvoja 72 gadus vecā Marta Ozola un viņas meita Zeltīte Ūdre ar ģimeni. M. Ozola 25. aprīlī ieradās uz dzīvi pie piederīgiem Toronto no okupētās Latvijas.

● LPB Kanadas kopas vēlēšanu komisija reizē ar kopas valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām kārtoja arī LPB centrālās valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas Kanadas apjomā. No LPB Kanadas kopas biedriem centrālās valdes vēlēšanās piedalījās 33, nododot balsis par kandidātiem šādi: Zenta Liepa — 31, Ēriks Raisters — 30, Karola Dāle — 28, Ritta Gāle — 27, Viktors Irbe — 23, Henrijs Moors — 23, Leons Rumaks—22, Teodors Zeltiņs—21 un Kārlis Pētersons—14. Reviz. kom. Nikolajs Kalniņš saņēmis visas 33 balsis, Klāra Zāle — 32 un Antonija Millere — 29. LPB centrālā valde sastādīsies pēc vēlēšanu rezultātu saņemšanas no pārējām zemēm, kuŗās darbojas preses biedrības kopas. LPB Kanadas kopas valdes un revīzijas komisijas vēlēšanu rezultāti sniegti atsevišķā vēlēšanu komisijas paziņojumā. Vēlēšanas notika rakstveidā ar balsu iesūtīšanu pa pastu.

● Katoļu žurnālu „Dzimtenes Balss" un citu reliģiska satura literatūru var iegādāties pie B. Logina, 33 Hillcrest Dr., Toronto 4, Ont., tālr. 537-5708.

● KLKA valde ar savām vienībām un draudzēm sakārtojusi vispārēju pārskatu par latviešu katoļu skaitu Kanadā, kas uz šī gada 1. janvāri bija 1401. No tiem vecāki par 65 gadiem ir 69, dažādas mācību iestādes apmeklē 269, bet jaunāki par skolas gadiem ir 83 bērni. Pērn dzimuši 4 bērni, salaulāti 5 pāri un miruši 4 katoļticīgi tautieši. Latviešu skolas apmeklē 83 bērni. KLKA vienību delegātu kongress notiks 3. un 4. septembrī Toronto.

● TLTA bērnu vasaras nometņu vadītāju kursu teorētiskā posma pēdējās lekcijas notiks 29. maijā plkst. 11 no rīta Latviešu namā.

● Dianas Jablokovas - Vorpas vadītais Canadian Junior Ballet, kuŗā pašreiz piedalās 23 dejotāji, savas gadskārtējās izrādes Toronto sniegs 13. un 14. maijā, Bickford Park High School telpās — 777 Bloor St. W. (pie Christie St.). 13. maija izrāde sāksies plkst. 8.15 vakarā, bet 14. maijā plkst. 2.30 dienā. Programmā šogad uzņemti daži viencēliena baleti, un tā ilgs nedaudz vairāk par divām stundām. Junior Ballet krusttēva jeb sponsora pienākumus uzņēmies Ziemeļjorkas Kiwanis klubs, kuŗa ierosmē baleta izrādes jau notikušas Skarboro (14. un 15. aprīlī) un Bramptonā (16. aprīlī). Toronto izrādēm biļetes iepriekšpārdošanā iegādājamas studijās — 1920 Avenue Rd., Toronto 12 un 120 Overbrook Place, Downsview, Ont. (tālr. 489-7597).

● Lotus puķu veikala rīkotajā līgavu buķešu demonstrējumā noskatījās ap 30 interesentu, galvenokārt „daiļais dzimums." Hedviga Pētersone no Gvelfas vispārējā pārskatā pakavējās pie puķu izmantošanas kāzās un citā veidā svinībās, stāstījumu ilustrējot ar krāsu diapozitīvu un piemērotiem demonstrējumiem. Līgavu buķešu veidus un to lietošanu demonstrēja arī Krista Soste.

● Latviešu baptistu draudzes Ģimenes dienas dievkalpojums notiks 8. maijā plkst. 4 dienā Walmer ielas baznīcā. To organizē draudzes māsu pulciņš, par galvoņa runātāju aicinot misionāri Otīliju Gobu, kas jūnijā dosies atpakaļ savā misijas darbā Indijā.

MAIJA BALLE

DV Toronto nodaļa 13. maijā plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā rīko Maija balli ar Maija karalienes vēlēšanām. Spēlēs iecienītā E. Zakuļa deju kapella. Sarīkojuma atlikums paredzēts jauniešu Divreizdivi nometnei.

Sv. Juŗa dienas nodarbības skautiem un mazskautiem Toronto rotaļas noteikumus par „ripināšanos un laišanos" no kalna lejup izskaidro vadītājs Gundars Brikmanis no Londonas.

Foto: J. Līgers

Raugaities, nenotie

ČIKAGAS LATVIEŠU B

Nez' kāpēc likās, ka tādu īstenu, „tautiskās tradicijās" ieturētu pilnsapulču laiks pēc daudzajiem feļetoniskajiem un nosodītājiem rakstiem nu garām: pēdējos gados sapulces likās sarukušas īsākas, kļuvušas lietiškākas. Taču šāgada Čikagas latviešu biedrības gada sapulce ritēja pēc „vecajiem un labajiem paraugiem". — ar izsmēlīgiem darbības pārskatiem, juceklīgām debatēm, karstiem pārmetumiem amatviŗiem, sirdīgu aizstāvēšanos u.t.t., lai pēc 6 stundām pabeigtos ar iepriekšējos gados strādājušās valdes atkal ievēlēšanu ar aklamāciju . . .

Jau darba kārtības pieņemšana vien prasīja vairāk nekā stundu. Priekšnieka pārskata vidū izraisījās debates par jaunu biedru uzņemšanas kārtību,pie kam daudzi cēlās kājās un citēja statūtus, un visiem bija taisnība, tikai paši savā starpā nevarēja vienoties. Vēl ilgākas pārrunas izraisīja nesen izplatītā brošūra „Čikagas Latviešu Biedrības 30 gadi," kas sastāv gandrīz vienīgi no bildēm (pie kam reta bilde, kuŗā nebūtu redzams pašreizējais biedrības priekšnieks). Klausītāju solos pa to laiku cirkulēja nostāsts par to reizi, kad biedrības priekšnieks gājis pie Bulgārijas karaļa vizītē. Maza likteņa ironija izrādījās arī pagarās debates par to, ka jāsasauc atsevišķa ALAs biedru sapulce kongresa delegāta izvēlēšanai, jo atklājās, ka ar lielās Čikagas latviešu biedrību starpniecību izpirkts tikai 10 ALAs biedru karšu.

Biedrībai ir 365 biedri, no tiem 151 vecāks par 60 gadiem, 182 vecumā no 40—60, bet 32 jaunāki par 40 gadiem. Sapulcē piedalījās 60. Biedrības pr-ks V. Viksniņš, ziņojot par pag. gada darbību, uzsvēra, ka aizvadītais bijis jubilejas gads, rosīgākais pēdējos 11 gados, kopš viņš ievēlēts par priekšnieku. Uzņemti 24 jauni biedri, miruši 5, svītroti 4. Par goda biedri uzņemta ilggadējā dāmu komitejas pr-ce Aleksandra Luce, par mūža biedri — Emīlija Tomberga. Pērn noticis 1 priekšlasījums, 4 teātŗa izrādes, 4 koncerti, 6 ģleznu izstādes, 1 dail. amatniecības skate, biedru vakars, Līgo vakars, Mārtiņu vakars. Iegādāta māksl. A. Annusa sienas ģlezna „Tautā pie jūŗas." Sadarbībā ar Dailamatnieku savienību papildināta senmantu krātuve. Atpērkot veclatviešu Illnojas palīdzības biedrības grāmatu krājumu, papildināta arī ČLB bibliotēka. Ar 150 dol. atbalstīta latviešu skola, tāpat skolai dāvāti 10 proc. no s miem. Atbalstīt pulces laikā Č niņš pasniedza dienes apgabala kursu rīkotājam čeku par 30 d darbs vērsies p ro nolīgumu a vācot parakstus jums jau nodo otru pašreiz ies ap 10.000 parak līdzīgas bijušas biedrības, kas darbības centrā vas vanagi un tām tautībām.

Nama pārzin ziņoja, ka mart devusi 1400 dol izdarīti vairāki monti. J. Kalniņ 250 dol. A. Ka ja dibināt nama pēgi apsvērtu t saimniekošanas chitekts S. Ma ka izstrādāti p vei, lai tajā var viešu skolas m prasītu vismaz daļas vad. L. L kluba darbību, sis vairāk. Dār ces A. Luces pū lo saimnieču da rīkojumos. Par bu ziņoja arī pi vošās atsevišķ sporta klubs (V šana, teniss), t dām darbība ap mu tēlotāju trū šu valodas p dies," kā pats p Revīzijas kom

Sabiedrībā b jums par to, k zāciju vadībā dos jaunāki da jaunākā pa naksmēs un pārsvarā ir p galvām. Bieži ieteikumi kc organizāciju tiešī to mūsu j šeit beigusi a iestādes un rei amatus, radot jaunajiem, tur balsis par paš par spīti gadu ģēloties „grožu kās un organ vecvecajām m

Meklējot atb kur paliek ja raksta līdzst Kalamazū lat mērā iztaujāja des kopsavilku no nepilna sim beigusī augstā des, iegūstot zinātniskos gr vietā palikuši vai 18. Kur pa

Atbildi dod jiem. „Lai cik tas nepatikam ka mūsu jauni tās šīs zeme mums ir tiesīb

ZVIEDRU...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Jubilejas sezonas izrādes maija sākumā ievadīja Koventgārdena sabiedrība ar „Akis un Galateja" izrādi. Zalcburgas opera uzvedīs Mocarta „Così fan tutte" ar Elizabeti Svarckopfu, Kristu Ludvigu u. c. Pati jubilejas izrāde notiks 2. jūnijā, kad Stokholmas karaliskā opera spēlēs Haidna „La canterina" jaunā inscenējumā. Dāņu operas uzvedumā augustā atskaņos „Ifigeniju Taurīdā".

S.

KANADAS ZI

TORONTO

● Dievturu rīkotais Laimas daudzinājums 1. maijā DV namā bija pulcinājis ap 25 dalībniekus, kas noklausījās Edgara Avotiņa skaņu lentā uzņemto Jāņa Veseļa runu „Laimas daudzinājums." Daudzinājumā piedalījās arī viesi no Čikagas — skolotājs H. Kreicers, izdevējs A. Kalnājs, rotkalis K. Grencions un teātŗa darbinieks R. Spuris. Pēdējais deklamēja A. Kaugara veltījumu nelaikim J. Veselim, bet dzejniece Velta Toma lasīja J. Veseļa teiksmu „Arājs" un skandēja dzejoli „Latvju valoda.". Pēcpusdienā notika groziņu vakars „Ciemošanās labieša sētā," kuŗu atjautīgi vadīja Čikagas viesis K. Grencions, pats stāstīdams par latviskām rotām un to valkāšanu, stāstījumu papildinot ar rotu demonstrējumiem. Salstoša bija arī H. Kreicera vadītā miklu minēšana, kuŗā sevišķu atjautību parādīja Dižданča dalībniece Sarmite Butāne, izpelnoties apbalvojumu. Groziņu vakarā pie kā 50 dalībniek

SŪSEN

● Priecīgs latviešu dzīvē berijas tautiesī Sadberijas DV nus atveda pr I. Janitēns, bet zīstināja ar Sa kuŗas, tēlojot izrādīja Dr „Blaumaņa v Četrām tēlotā T. Neimanei p jas DV nodaļas Pēc izrādes ma pavadīja dažas pārrunās, dzie Grupiņa Sūse un vanadžu 3 viesojās Sadb turienes DV svētkos.— DV daļa 5. novemb oficiālo darbība li, reizē atskat stāvēšanas gad

ZIŅAS

Zeltīte Ūdre ar ģimeni. M. 25. aprilī ieradās uz dzīvi ...eden̦īgiem Toronto no oku- Latvijas.

...B Kanadas kopas vēlēšanu ...ija reizē ar kopas valdes ...vīzijas komisijas vēlēšanām ...n arī LPB centrālās valdes ...vīzijas komisijas vēlēšanas ...as apjomā. No LPB Kana- ...opas biedriem centrālās ... vēlēšanās piedalījās 33, no- balsis par kandidātiem šā- ...nta Liepa — 31, Ēriks Rai- ...- 30, Karola Dāle — 28, Ri- ...e — 27, Viktors Irbe — 23, ...s Moors — 23, Leons Ru- ...22, Teodors Zeltiņs—21 un Pētersons—14. Revīz. kom. ...is Kalniņš saņēmis visas ...sis, Klāra Zāle — 32 un An- Millere — 29. LPB centrā- ...le sastādīsies pēc vēlēšanu ...tu saņemšanas no pārē- ...ēmēm, kuŗās darbojas pre- ...edrības kopas. LPB Kana- ...pas valdes un revīzijas ko- ...s vēlēšanu rezultāti sniegti ...ā vēlēšanu komisijas pa- ...nā. Vēlēšanas notika rakst- ar balsu iesūtīšanu pa

...oju žurnālu „Dzimtenes ... un citu reliģiska satura li- ...u var iegādāties pie B. Lo- ...3 Hillcrest Dr., Toronto 4, ...tālr. 537-5708.

...KA valde ar savām vieni- ...n draudzēm sakārtojusi vis- pārskatu par latviešu ka- ...aitu Kanadā, kas uz šī ga- ...janvāri bija 1401. No tiem ...par 65 gadiem ir 69, dažā- ...cību iestādes apmeklē 269, ...unāki par skolas gadiem ir ...ni. Pērn dzimuši 4 bērni, ...i 5 pāri un miruši 4 katoļ- ...autiesi. Latviešu skolas ap- 83 bērni. KLKA vienību ...u kongress notiks 3. un ...embrī Toronto.

...TA bērnu vasaras nometņu ...u kursu teorētiskā posma ...s lekcijas notiks 29. maijā ...11 no rīta Latviešu namā. ...nas Jabloķovas - Vorpas- ...s Canadian Junior Ballet, ...šreiz piedalās 23 dejotāji, ...adskārtējās izrādes To- ...niegs 13. un 14. maijā, ...i Park High School tel. ...777 Bloor St. W. (pie ...e St.). 13. maija izrāde ...plkst. 8.15 vakarā, bet 14. ...lkst. 2.30 dienā. Program- ...ud uzņemti daži viencēlie- ...ci, un tā ilgs nedaudz vai- ...dīvām stundām. Junior ...krustīteva jeb sponsora ...mus uzņēmies Ziemeļjor- ...wanis klubs, kuŗa ieros- ...eta izrādes jau notikušas ...o 14. un 15. aprilī) un ...onā (16. aprilī). Toronto ...n biletes iepriekšpārdoša- ...ādājamas studijās — 1920 ... Rd., Toronto 12 un 120 ...ok Place, Downsview, ...tālr. 489-7597).

...s puķu veikala rīkotajā ...puķešu demonstrējumā ...jis ap 30 interesentu, gal- ...t „daiļais dzimums." Hed- ...ersone no Gvelfas vispā- ...rskatā pakavējās pie pu- ...antošanas kāzās un cita ...inībās, stāstījumu ilustrē- ...krāsu diapozitīvu un pie- ...n demonstrējumiem. Lī- ...ģešu veidus un to lietoša- ...onstrēja arī Krista Soste- ...ešu baptistu draudzes Ģi- ...lienas dievkalpojums no- ...maijā plkst. 4 dienā Wal- ...s baznīcā. To organizē ...s māsu pulciņš, par gālve- ...tāju aicinot misionāri Oti- ...ņu, kas jūnijā dosies at- ...avā misijas darbā Indi-

...noteikumus par „ripinā- ...nis no Londonas.
Foto: J. Ligers

Raugaities, lai ar jums nenotiek tāpat

ČIKAGAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS PILNSAPULCE

Nez' kāpēc likās, ka tādu īstenu, „tautiskās tradicijās" ieturētu pilnsapulču laiks pēc daudzajiem feļetoniskajiem un nosodītājiem rakstiem nu garām: pēdējos gados sapulces likās sarukušas īsākas, kļuvušas lietišķākas. Taču šāgada Čikagas latviešu biedrības gada sapulce ritēja pēc „vecajiem un labajiem parauģiem" — ar izsmēlīgiem darbības pārskatiem, juceklīgām debatēm, karstiem pārmetumiem amatvīriem, sirdīgu aizstāvēšanos u.t.t., lai pēc 6 stundām pabeigtos ar iepriekšējos gados strādājušās valdes atkal ievēlēšanu ar aklamāciju . . .

Jau darba kārtības pieņemšana vien prasīja vairāk nekā stundu. Priekšnieka pārskata vidū izraisījās debates par jaunu biedru uzņemšanas kārtību,pie kam daudzi cēlās kājās un citēja statūtus, un visiem bija taisnība, tikai paši savā starpā nevarēja vienoties. Vēl ilgākas pārrunas izraisīja nesen izplatītā brošūra „Čikagas Latviešu Biedrības 30 gadi," kas sastāv gandrīz vienīgi no bildēm (pie kam reta bilde, kuŗā nebūtu redzams pašreizējais biedrības priekšnieks). Klausītāju solos pa to laiku cirkulēja nostāsts par to reizi, kad biedrības priekšnieks gājis pie Bulgārijas karaļa vizītē. Maza likteņa ironija izrādījās arī pagaŗās debates par to, ka jāsasauc atsevišķa ALAs biedru sapulce kongresa delegāta izvēlēšanai, jo atklājās, ka ar lielās Čikagas latviešu biedrību starpniecību izpirkts tikai 10 ALAs biedru karšu.

Biedrībai ir 365 biedri, no tiem 151 vecāks par 60 gadiem, 182 vecumā no 40—60, bet 32 jaunāki par 40 gadiem. Sapulcē piedalījās 60. Biedrības pr-ks V. Vīksniņš, ziņojot par pag. gada darbību, uzsvēra, ka aizvadītais bijis jubilejas gads, rosīgākais pēdējos 11 gados, kopš viņš ievēlēts par priekšnieku. Uzņemti 24 jauni biedri, miruši 5, svītroti 4. Par goda biedri uzņemta ilggadējā dāmu komitejas pr-ce Aleksandra Luce, par mūža biedri — Emīlija Tomberga. Pērn noticis 1 priekšlasījums, 4 teātŗa izrādes, 4 koncerti, 6 gleznu izstādes, 1 daiļamatniecības skate, biedru vakars, Līgo vakars, Mārtiņu vakars. Iegādāta māksl. A. Annusa sienas gleznа „Tauta pie jūŗas." Sadarbībā ar Daiļamatnieku savienību papildināta senmantu krātuve. Atpērkot veclatviešu Ilinojas palīdzības biedrības grāmatu krājumu, papildināta arī ČLB bibliotēka. Ar 150 dol. atbalstīta latviešu skola, tāpat skolai dāvāti 10 proc. no sarīkojumu atlikumiem. Atbalstīta jaunatne, — sapulces laikā ČLB pr-ks V. Vīksniņš pasniedza ALJAs ASV vidienes apgabala 6 nedēļas nogaļu kursu rīkotājam J. Jauntirānam čeku par 30 dol. Politiskā laukā darbs vērsies pret ASV konsulāro nolīgumu ar Pad. savienību vācot parakstus, kuŗu pirmais sējums jau nodots kongresā, bet otru pašreiz iesien. Kopā savākti ap 10.000 parakstu. Šai darbā pielīdzīgas bijušas arī citas latviešu biedrības, kas apvienojušās sadarbības centrā, tāpat arī Daugavas vanagi un darbinieki no citām tautībām.

Nama pārzinis A. Kandrovičs ziņoja, ka martā sarīkotā loterija devusi 1400 dol. atlikumu. Namā izdarīti vairāki nepieciešami remonti. J. Kalniņš ziedojis namam 250 dol. A. Kandrovičs ierosināja dibināt nama padomi, kas rūpīgi apsvērtu techniskos un apsaimniekošanas jautājumus. Architekts S. Marcinkjānis ziņoja, ka izstrādāti plāni nama pārbūvei, lai tajā varētu notikt arī latviešu skolas mācības. Pārbūve prasītu vismaz 25.000 dol. Saimn. daļas vad. L. Lapiņš ziņoja par kluba darbību, kas šogad ienesis vairāk. Dāmu komitejas prces A. Luces pārskats rādīja čaklo saimnieču darbu dažādajos sarīkojumos. Par pag. gada darbību ziņoja arī pie biedrības pastāvošās atsevišķās sekcijas, kā sporta klubs (volejbols, bumbošana, teniss), teātŗa kopa (pagaidām darbība apsikusi vīriešu lomu tēlotāju trūkuma dēļ), latviešu valodas pulciņš („iesnaudies," kā pats priekšnieks teica). Revīzijas komisijas pr-dis E. Lielozols mudināja uz dažādiem pārkārtojumiem biedrības valdes darbā: 1) ja sēdē ierosināts priekšlikums, tad par to jābalso; 2) jāizstrādā nama telpu īres noteikumi. Nolēma mainīt sapulču izziņošanas kārtību, lai paziņojumi tiktu izsūtīti 2 nedēļas pirms sapulces. Nākamā gada budžetu pieņēma 2500 dol. apmērā biedrībai, 16.920 dol. namam.

Par ČLB priekšnieku ievēlēja V. Vīksniņu, par viņa palīgu kultūras daļā R. Kiršteinu, bet saimniecības daļā — L. Lapiņu; sekretāre — L. Kiršteina, kasiere — I. Siliņa, kasiera pal. — V. Dzelme un biedrzinis — A. Zivtiņš; nama pārzinis — A. Kandrovičs, kultūras daļas vadītāja palīgs teātŗa lietās — A. Gaiķis, sarīkojumu vad. — P. Rieksts, padomdevēju juridiskos jautājumos — J. Laivenieks. Revīzijas komisijā darbosies: E. Lielozols, J. Veitmanis, J. Jauntirāns. 5 direktori: K. Dzirkalis, R. Kalunds, T. Abrams, S. Marcinkjānis, A. Birkens; 3 uzticības locekļi: A. Andersons, A. Osis, E. Avotiņš, pārstāvis pie organizāciju apvienības — R. Kiršteins, pie skolas — A. Kandrovičs. Nama pārvaldē: A. Kandrovičs, R. Feldmanis, E. Tiltiņš, L. Lapiņš un P. Rieksts.

Nesamērīgi daudz laika sapulcē aizņēma debates par kāda bijušā biedra uzņemšanu atpakaļ sarakstos. Kā liekas, sarežģījumus šoreiz mazāk radīja vairākus gadus nesamaksātā biedru nauda kā priekšniecības mazliet slimīgās bailes no opozicijas. Rezultātā tik nepretimnākīgi saņemtais paprasīja savu naudiņu atpakaļ un pazuda — šoreiz, droši vien, uz vēl ilgāku laiku . . . D. V.

Prāvests J. Turks 16. aprilī Kalamazū salaulājis ASV flotes leitnantu inž. Jāni Karpu ar Signiju Gudjonsdottiru. Līgavainis ir korporācijas Patria filistrs, bet līgava nāk no Islandes, kur strādājusi amerikāņu armijas dienestā.

Vadības maiņa Baltiešu sieviešu padomē

Baltijas sieviešu padomes gadskārtējais sarīkojums notika 24. aprilī Igauņu kluba mājīgajās telpās Ņujorkā. Tā kā līdz sanāksmei prezidēja latvietes, viņas bija rūpējušās par jauku zāles dekorējumu ar tautisko izstrādājumu galdiem, bet uz katra viesu galda dega 3 sveces latviskos svečturos, radot harmoniju ar dzelteno narcīšu ziediem māla vāzēs. Pēcpusdienu atklāja padomes priekšsēde Helga Ozoliņa, bet to ievadīja Margas Grasmanes-Milleres atskaņotie arpas priekšnesumi. Runu par tematu „Baltiešu emigrantu loma viņu tautu nākotnē" teica viesis — ALAs priekšsēdis prof. P. Leiņš. Helga Ozoliņa pakavējās pie padomes darbības, nododot rotācijas kārtībā tās vadību pārstāvei Mallai Jurmai. Vēl runāja lietuviešu pārstāve Galia Zilione, igauniete Juta Kurmane un latviete Olga Gulbe. Sveicienus no Vašingtonas latviešu kluba nodeva Anna Ūdre, apsveicot arī no Dr. A. Spekkes dzīvesbiedres. Par dāvāto uzticību pateicās nākošā darbības gada priekšsēde Malla Jurma. Aktu pabeidza dziedātāja Ilga Muntere ar latviešu komponistu dziesmām Alises Dzirkales - Cennes klavierpavadījumā. Mākslinieces un padomes pārstāves guva nedalītu atsaucību un saņēma kā pateicību lielas rožu buķetes. Padomes locekles bija rūpējušās par omulību un bagātiem cienastiem. Sarīkojums bija labi apmeklēts (ap 100 viesu). A. C.

Kas aizstās?

Sabiedrībā bieži cilāts jautājums par to, ka latviešu organizāciju vadībā maz redzami gados jaunāki darbinieki — vidējā un jaunākā paaudze. Dažādās sanāksmēs un pat sarīkojumos pārsvarā ir publika ar sirmām galvām. Bieži izteikta vēlēšanās un ieteikumi latviešu sabiedriskc organizāciju darbā iesaistīt tieši to mūsu jaunatnes daļu, kas šeit beigusi augstākās mācības iestādes un reiz pārņems „veco" amatus, radot jauno maiņu. No jaunajiem, turpretim, pacēlušās balsis par pašu veco vainu, kuŗi, par spīti gadu nastai, vēl arvien vēloties „grožus turēt" savās rokās un organizācijas vadīt pēc vecvecajām metodēm.

Meklējot atbildi uz jautājumu, kur paliek jaunā maiņa, šī laikraksta līdzstrādnieks vietējās Kalamazū latviešu kolonijas apmērā iztaujāja 9 personas. Atbildes kopsavilkumā devu atziņu, ka no nepilna simta jauniešu, kas šeit beiguši augstākās mācības testādes, iegūstot pirmo vai nākošos zinātniskos grādus, savā dzīvesvietā palikuši vairs tikai kādi 16 vai 18. Kur palikuši pārējie?

Atbildi dod daži no iztaujātajiem. „Lai cik mums, vecajiem, tas nepatīkami, tiešamība rāda, ka mūsu jaunie izklist un iesaistās šīs zemes sabiedrībā. Vai mums ir tiesības viņus no tā atturēt?" jautāja Kalamazū latviešu biedrības pr-ks O. Reinvalds un aizrādīja, ka biedrībai nav datu kopojumā par tautiešu stāvokli un kustību, bet šāda statistika būtu ļoti svarīga darbības plānošanai. Tādēj biedrība lokālā apmērā jau uzsākusi „tautas skaitīšanu", kuŗa dos vajadzīgo skaitļu kopojumu. Zinot, ka gandrīz vai visi latviešu jaunieši pēc vidusskolu beigšanas turpinājuši izglītību un tikpat kā visi studējošie savukārt sastāvējuši latviešu korporācijās, studentu biedrībās vai vienībās, griezos pie šo organizāciju pārstāvjiem. Kalamazū darbojas Gundegas, Dzintras, Imērijas, Selgas, Ausmas, Varaviksnes, Spīdolas, Letonijas, Selonijas, Tālavijas. Latvijas, Ventonijas, Tērvetijas, Frat. Metropolitana, Patrijas, Frat. Rusticana u. c. vienību piederīgie. Studenšu korporāciju kopu vada imērietе — psicholoģijas studente maģistra gradam Laima Valtere. Viņa var runāt tikai par imērietēm, par kuŗām teica: „Pašreiz kopā ir tikai tās, kuŗas studē, un Latvijas laika komilitones. Šai laikā, saistoties darbā citur, Kalamazū atstājušas 12. Nav nevienas, kas, pēc zinātniskā grada iegūšanas, būtu atradusi darbu še un tā palikusi Kalamazū. Nav jau tā, ka še darbu nevar atrast, bet maz izredžu uz uzstrādāšanos, kas iespējams vieglāk lielajās pilsētās. Tādēj nedomāju, ka stāvoklis varētu uzlaboties."

„Šīs zemes uzskats: kur labāk maksā, turp jāiet,— pielipis arī mūsu jaunajiem augstāko skolu beidzējiem. Gandrīz vai visi uzsūkti kādas lielākas firmas darbā citā pilsētā. Cik man zināms, še strādā tikai divi ventoņi, — viens par ārstu, otrs ir luterāņu mācītājs dažas jūdzes no Kalamazū, runājot par visu studentu korporāciju kopu, teica tās seniors Jānis Venners.

„No jaunajiem rustikāņiem pēc universitātes beigšanas Kalamazū strādā tikai viens un arī ne savā profesijā: studēja politiskās zinātnes, bet strādā tirdzniecībā. Otrs, kāds paidagogs, strādā savā profesijā Kalamazū apkārtnē, bet pārējos 10 aizvilinājušas lielās pilsētas. Neatgriezīsies tie, kas aizgājuši, bet mums, kas esam palikuši uz vietas, kaut kļūstam arvien vecāki un skaitā mazināmies, vislem spēkiem jāturas kopā," vēlas Pēteris Austriņš, runājot Frat. Rusticana vārdā.

„Traģiskākais ir tieši apstākļis, ka viņi izvēlas un aiziet uz samē-jumiem, kas gūti sarunās, šī parā mazām vietām, kur nav latviešu sabiedrības. Viņi vienkārši — pazūd," ar bažām stāvokli raksturo studenšu vienības Ausma pārstāve Valija Ruņģe un pastāsta, ka no 14 jaunietēm, kas vienībā iestājušās, tikai 3 palikušas Kalamazū. V. Ruņģe atzīst par tipisku šīs zemes parādību, ka cilvēki vispār nemīl ilgi palikt uz vietas, bet arvien cenšas pārvietoties, meklējot kaut ko labāku. Sarunā izkristallizējas atziņa, ka aizgājēju dēļ jau tagad krasi manāmas dažas negātīvas parādības — samazinās dzimstība, latviešu skolas bērnu dārza audzēkņu skaits sarucis līdz minimam.

„Pēc novērojumiem un pētījumiem, kas gūti sarunās, šī parādība, ka jaunie pēc skolu beigšanas aiziet no sava dzimtā novada, nav tikai Kalamazū vai kādai citai latviešu kolonijai smaga problēma, bet tā vērojama visā Mičigenas pavalstī," jau plašāku izvērtējumu sniedza Selonijas pārstāvis Ervīns Šmits. Gūtā aina raksturo ap 1000 tautiešu lielo koloniju Kalamazū. No sniegtajām atbildēm arī secināms, ka tautiešu skaits saplok gan kvantitātīvi, gan arī kvalitātīvi.

Vai līdzīgs stāvoklis ir arī citur, kur lielās pilsētas, „uzsūcot" mazo pilsētu laudis, gūst „jauno maiņu"? Tas pagaidām ir jautājums bez atbildes.

V. Bokis

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NUJORKA

Šogad aprīt 10 gadu, kopš iekārtota Ņujorkas draudzes bērnu vasaras nometne Katskilu kalnos. Atzīmējot šo notikumu, 24. jūnija vakarā paredzēts piemiņas sarīkojums lūgtiem viesiem, bet 25. jūnijā draudzes locekļu talka ar Jāņu svinēšanu un līgošanu vakarā.

Ņujorkas vidusskolēnu mācību nobeiguma sarīkojums šogad notiks 22. maijā Bruklinā, piedaloties Bronksas un Bruklinas skolu skolēniem. Pēc akta būs vecāku rīkots azaids un rotaļas.

Ņujorkas veco ļaužu godināšana notiks Ģimenes dienā, 8. maijā, visos rajonos. Pēc dievkalpojuma dāmu komiteju rīkots cienasts, kuŗā var piedalīties visi draudzes locekļi. Kā velti vecie laudis Ņujorkā šogad saņems archibīskapa K. Kundziņa ģimetni.

ČIKAGA

Čikagā 4. un 5. jūnijā Latviešu namā notiks ASV vidienes apgabala skolotāju un skolu darbinieku konference. Programmā paraugstundas, prof. T. Celma, Dr. L. Streipa, A. Bankoviča u.c. referāti, ziņojumi un pārrunas par ASV latviešu skolotāju biedrību. Skolotāji un citi interesenti lūgti iesniegt savus priekšlikumus, jautājumus un pieteikt referātus. Sarakste adresējama Čikagas latviešu Krišjāņa Barona skolas pārzinim prof. A. Grotānam — 5118 No. Wolcott, Chicago. Konferenci rīko Čikagas latviešu skolas ALAs kultūras biroja protektorātā.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu un lietuviešu sabiedrība 24. aprīlī godināja prāvestu Aleksandru Goldikovski sakarā ar 25 gadiem garīdznieka darbā. Pašreiz prāv. Goldikovskis ir katoļu Sv. Franča draudzes mācītājs un sniedz garīgo aprūpi latviešu katoļu draudzei. Viņš ir rīdzinieks, beidzis Latvijas universitātē katoļu teoloģijas studijas, darbojies Rīgā Sv. Antona draudzē. Archibīskaps Springovičs viņu iecēla par Rīgas kūrijas sekretāru, Limbažu iecirkņa prāvestu, darbojies arī Sv. Jēkaba draudzē. Vairākās Rīgas skolās jubilārs bija ticības mācības skolotājs katoļiem. Bēgļu laikā Vācijā viņš bija biskapa Rancāna sekretārs. Prāvesta godināšanas sarīkojums notika Sv. Juŗa zālē ar svētbrīdi, priekšnesumiem un sumināju- miem. Gavilnieks saņēma daudz apsveikumu, cildinājumu, ziedu un novēlējumu vēl ilgi strādāt sava Kunga vīna kalnā.

Latviešu gaidu un skautu vienības 24. aprīlī agrā rīta stundā ar saviem karogiem pulcējās Apvienotās draudzes dievnamā Sv. Juŗa dienas dievkalpojumā, kuŗu vadīja gaidu un skautu mācītājs K. Briedis.

GRAND RAPIDI

Skrundas gaidu un skautu vienības 24. aprīlī atzīmēja Sv. Juŗa dienu, kuŗu ievadīja māc. J. Lazdas un māc. Kr. Hermaņa vadīts dievkalpojums Vienības draudzes baznīcā. Tajā abas vienības ieradās organizētā veidā ar karogiem, arī gaidu un skautu vecāki. Pēcpusdienā Latviešu biedrības namā notika svinību laicīgā daļa. Pirms priekšnesumiem A. Tālberga pasniedza gaidu organizācijas dibinātājas V. Vilkas ceļojošo balvu — svečturus Skrundas gaidu vienībai, bet sveces aizdedza latviešu skautu priekšnieks A. Grigors. Programmas daļā mainījās gan nopietna, gan jautŗa rakstura priekšnesumi. Darbojās loterija. Abu vienību dalībnieki varēja izpriecāties latviskā vidē. Nobeigumā skautu vecāku padomes priekšsēdis A. Valdmanis pateicās visiem par morālo un materiālo atbalstu.

Grand Rapidu latviešu biedrības teātŗa kopa iestudē Lidijas Auzāne-Vitolinas 3 cēlienu komēdiju „Uz Ameriku". Izrāde notiks 21. un 22. maijā Latviešu biedrības namā. Režisors Nik. Šūbiņš.

V. Z.

ROČESTRA

Smagas slimības pievīkta, 14. aprīlī 50 gadu vecumā mirusi Edīte Mālīte, dzim. Grausa. Beigusi Rīgā Franču licēju un filoloģijas studijas Latvijas universitātē, viņa, pateicoties teicamām svešvalodu zināšanām, ilgus gadus strādāja Rīgas radiofona programmas daļā, tā nākot saskarē ar daudziem rakstniekiem, dzejniekiem, komponistiem, dziedoņiem. Aizgājēju no Millera bēŗu nama uz Mt. Hope kapiem izvadīja māc. T. Ziraks, piedaloties kuplam pavaditāju pulkam. No Krusta draudzes pēdējās ardievas teica F. Kalniņš, no dāmu komitejas — V. Līderē, korp. Fraternitas Livonica — J. Šnitke, bet bij. Rīgas radiofona darbinieku vārdā atvadījās P. Ieviņš. Šķirsts slīga vainagu un ziedu kalnā. Par nelaiķi sēro vīrs ar dēlu, tēvs dzimtenē, brālis ar ģimeni ASV un radinieki Kanadā, Vācijā un Austrālijā.

ALJAs nedēļu nogaļu kursi ieiet otrā posmā

Latviešu nama telpās Čikagā 7. un 8. maijā atsāksies ALJAs 6 ned. nogaļu kursi, kas ASV vidienes apgabalā ar šo ieiet savā otrā posmā. Kaut šoreiz kursi tāpat domāti 14—25 gadus veciem jauniešiem, visumā arī pieturoties pie Dr. V. Muižnieka izstrādātās pamatsistēmas, šai ciklā tomēr daudz vairāk laika un vērības veltīs paškarbībai. Dr. A. Karps runās par latviešiem iespējamu politisku teoriju; diriģents E. Kupcis referēs par dziedāšanu un mācīs tautas dziesmas; Gundega Michele ievadīs jauniešus mīklu un sakāmvārdu pasaulē; V. Dzelme mācīs tautas dejas un rotaļas; skolotāja M. Šturma stāstīs par latviešiem un pirmo pasaules karu; Dr. L. Streips iepazistinās jauniešus ar pašreizējo latviešu politisko darbību; skolotājs J. Rītiņš rādīs latviskās rakstu zīmes; diriģents E. Ramats sniegs apskatu par dziesmu svētkiem; Lauris Kalniņš un Olģerts Pavlovskis vadīs paškarbību.

Kursu rīkošanā pašreiz cītīgi palīdz vietējais Čikagas latviešu jaunatnes pulciņš, kas plāno arī saviesīgu sarīkojumu ar mistisko nosaukumu „Gandrīz karaliene", kuŗā ieeja gan būs lauta tikai kursantiem un kursu vadītāju lūgtiem viesiem. Kursi sāksies sestdien, 7. maijā, plkst. 9 no rīta un beigsies 8. maijā pl. 4 pēcpusdienā. Dalības maksa katram jaunietim 5 dol. Kursus atbalsta vietējās latviešu organizācijas; naudā un solījumos jau ienākuši 150 dol. Nākamos kursus paredzēts rīkot jūnijā Indianapolē, bet Klīvlendā — augustā.

D. V.

Toronto notikušās žurnāla „Mazputniņš" darbinieku sēdes dalībnieces Dace Ķezbere (pa kreisi) un Māra Romāne no Čikagas priecājas par pirmajiem ziediem Kanadas dārzos. Foto J. Ligers

FILATELIJA:

PASTMARKAS ZELTĀ

(St) — Bavārijas naudas kaltuve izdod ar labām sekmēm klasisko pastmarku attēlus zeltā! Vispirms 3 vecākās Vācijas pastmarkas: Bayern — 1 Kreuzer, Sachsen — 3 Pfenning, Preussen — pussudraba grasis (6 Pfennige). Pastmarkas zeltā sveŗ apmēram 8 g. 900/1000 lējumā; cena par katru — DM 70.—

Apvazāts temats

(Pārnesums no 3. lpp.)

šī virskārta ir bīstami plāna, tāpēc ir jārunā, jāmudina un jāmodina labestībā nogrimušā sirdsapziņa, lai glābtu, kas vēl glābjams. Vai sabiedrība, piemēram, nevarētu sekmīgākajiem skolniekiem papildskolās vai citos kursos izkārtot brīvu brauciena uz kādu latviešu jaunatnes vadoņu semināru? Tas būtu reizē dzīnulis un gandarījums (arī „rentabls"!).

Kādās cerības mēs varam likt uz jauno maiņu mūsu rakstniecībā!? Ilzes Šķipsnas (dz. 1928. g.) piemērs še nav īstajā vietā. Ir jāsaprot, ka viņa pamatizglītību guvusi Latvijā, kuru atstāja kā 16 gadu veca jaunava. Viņa nav svešumā uzaugusi, bet gan lantu un kļuvusi par gaišu parādu atradusi sevi, izkopusi savu tadību mūsu rakstniecībā.

Vai mēs ko sagaidīsim no svešumā dzimušās paaudzes?

Te izzūd drošā paļāvība nākotnei, par ko tik bieži un nepamatoti dzirdam runās un lasām rakstos. Tas ir pašapmāns, no kā reiz vajadzētu atjēgties. Ar izdaļitiem goda rakstiem un pasniegtiem karogiem vien mēs nevaram jaunajai paaudzei ejamo ceļu rādīt.

Tikpat maz labuma un jēgas ir prātošanā par latviešu valodas mazvērtību pasaules valodu vidū, ka tekai no jaunieša sirds uz sirdi neesot jābūt tieši latviešu valodai. Tā ir ārditāļa doma, kaŗ šaubu krustcelēs nonākušajam nekādu atbalstu nedod. Žēl, ka Luža Bērziņa gaišā atziņa atradusi tik necilu tulkojumu. Pa to garu teku, pa kuŗu sirds pie sirds staigā, var iet tikai mūsu kopīgā valodā.. Svešā malā pēkšņi sadzirdēts latvisks vārds ganliks sirdij satraukties un jautāt: kas esi, kurp eji, no kurienes nāc?

Zariņu Jāņa pūles valodas kļūdu apkarošanā nav veltas. Varētu tikai vēlēties, lai visi mūsu valodnieki piedalītos šai darbā ar tādu pašu sirsnību, kā viņš to darījis. Manuprāt, valodnieku uzdevums būtu radīt īpašu latviešu valodas kopšanas institūtu, kuŗš sekotu valodas attīstībai un labotu valodas kļūdas. Radītos jaunvārdus un atrastās kļūdas vajadzētu publicēt visos trimdas laikrakstos un vēlāk izdot atsevišķu kopsavilkumu.

Ikdienā mūsu valodai pielīp daudz svešu vārdu, kas kā smiltis čirkst zobos. Gadās pat, ka tautieši, satikušies no dažādām zemēm un pasaules malām, vairs isti labi nevar saprasties. Ir jādomā, kāpēc mēs labprātīgi paliekam par gara nabagiem un kā mēs sapratīsimies tai dienā, kad kā gāju putni atgriezīsimies mājās?

Neraugoties uz pārkrievošanas spaidiem, valoda Latvijā ir saglabājusies apbrīnojami tīra, bez okupantu valodas piejaukuma. To ir pierādījuši gan veci, gan jauni laudis, kuŗiem bijusi izdevība izkļūt brīvībā. Šis apstāklis uzliek arī mums savu daļu pienākuma sargāt un kopt savu valodu svešumā. Vai mēs patiesi esam tik vāji, ka nespējam izvairīties no šejienes valodu jukuma?

Svešumā dzīvojot, mēs esam ieguvuši t. s. putna brīvību. Nav mums rakstītu savstarpēju pienākumu, nav arī tiesību, nav likumu un varas, kas pavēlētu, ko būs un ko nebūs darīt. Ir tikai sirdsapziņa...

Šī putna brīvība ir bijusi visu trimdinieku nelaime laiku laikos, un tā nezudīs, kamēr vien trimda pastāvēs. Tāpēc atliek tikai, kā ārtavas lūdzot saliešanas namiem un dažādiem fondiem, atgādināt un lūgt ikvienu latvieti, lai kopj un sarga savu dārgāko mantu — valodu.

J. Ods

☆

ATBILDE J. ODAM

Jāatzīstas, netieku gudrs, kālab īsti J. Ods vēlas ar mani polemizēt, pie tam tik īgnā tonī, ja galu galā mūsu uzskati ir gluži vienādi, atskaitot, varbūt, sīkumus. Tāpat man nav skaidrs, vai J. Ods nespēja manu rakstu saprast vai arī tīši ir vēlējies to pārprast. Par otru iespēju varētu liecināt piekeršanās atsevišķiem vārdiem un teicieniem. Liekas, nebija taču grūti nojaust, ka apzīmējumu „apvazāts temats" esmu lietojis ar rūgtu ironiju. Ja atzītu, ka par to vairs nav jāraksta, tad arī nebūtu rakstījis. Ja esmu teicis, ka katrā zemē sastopami arī tādi jaunieši, kuŗi runā pavisam labu latviešu valodu, bet tālāk esmu norādījis, ka tie, diemžēl, veido tikai plānu virskārtu, tad kāda tur pretruna, par ko mans oponents šai gadījumā vēlas brīnīties? Un vai es esmu tas, kas priecājas par reālistiski noskaņotās jaunatnes atzinumu, ka latviešu valodai nav rentablas vērtības? Vai es sludinu novēršanos no Luža Bērziņa atziņas, ka „valoda ir garu teka, sirds pie sirds pa viņu staigā"? Vai J. Ods uzdrošinātos apgalvot, ka man, Jānim Rudzītim, latviešu valoda liekas nevērtīga? Vai mans oponents nevarētu papūlēties uzmanīgāk un bez īpašiem nolūkiem iepazīties ar manu rakstu, nevis bez jebkāda pamata izšļākt savu īgnumu Eiropas un Kanadas latviešu laikrakstos, nespējot nekā cita pateikt, ko jau es nebūtu teicis? Viņam ir tikai viens vienīgs ierosinājums: lai sabiedrība rūpējas par jauniešu brīviem braucieniem uz kādu latviešu valodas semināru. Es to atbalstu, bet jāaizrāda, ka tāds seminārs parasti ilgst tikai dažas dienas, vismaz Eiropā, bet labas valodas apgūšanai nepietiek ne ar dažām dienām, ne dažām nedēļām. Valoda ir jāmācās sistēmatiski. Un tas varēs notikt ja īstenosies mans atzinums, ka mūsu reālistiski noskaņotiem jauniešiem nepieciešams vairāk pievērsties garīgajām vērtībām un ideāliem, ko „kodes un rūsa nemaitā".

Beidzot: visiem zināms, ka savas domas esmu izteicis, parakstīdamies ar īsto vārdu un uzvārdu. Ja tik nopietnā lietā, kāds ir „apvazātais temats" par apdraudēto latviešu valodu, rodas oponents vai nevarētu iztikt bez segvārda?

Jānis Rudzītis

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 —Ošavas raiditājs. Tālrunis 261 — 4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

TORONTO

Bisk. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

8. maijā, plkst. 11 rītā Ģimenes dienas dievkalpojums un Svētdienas skolas mācības gada nobeigums. Iesvētes mācība.

15. maijā, plkst. 11 rītā jaunatnes iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331 Toronto Sv. Andreja baznīcā.

8. maijā, plkst. 10 rītā Ģimenes dienas dievkalpojums, J. Ķeniņa un T. Zemdega čello duets. Pēc dievkalpojuma Svētdienas skolas mācības gada nobeiguma akts.

15. maijā dievkalpojuma nebūs.

22. maijā, plkst. 3 dievkalpojums. Plkst. 4 pēcpusdienā iesvētes mācība.

29. maijā Vasarsvētku dievkalpojums plkt. 11.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

8. maijā, plkst. 2 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas augšējā zālē.

15. maijā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums un svētdienas skolas nobeigums. Pēc dievkalpojuma: plkst. 3.30 priekšiesvētes jauniešu grupa.

28. maijā — Vasarsvētku sestdienā plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

BRAMPTONA

29. maijā, Vasarsvētkos plkst. 1.30 p. p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

8. maijā, plkst. 11 pr. pusd. Ģimenes dienas dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas telpās Ģimenes dienas azaids ar svētdienas skolas bērnu priekšnesumiem; plkst. 10.15 stunda abām Bībeles klasēm.

LONDOŅA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

8. maijā, pl. 1.30 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums, dziesmu lapiņas. Māc. J. Prauliņš.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

15. maijā, pl. 3 p. p. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīca 580 Portage Road.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 9488 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

Ģimenes dienā, 8. maijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums. Pēc tam Bībeles stunda.

15. maijā, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

22. maijā dievkalpojuma nebūs.

Vasarsvētkos, 29. maijā, dievkalpojums plkst. 1.30 p. p.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 481-8394. Sv. Pāvila ev. lut. latviešu draudze Montrealā.

8. maijā, plkst. 2 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

29. maijā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē Vasarsvētku dievkalpojums.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras latviešu ev.lut. draudze.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Dievkalpojumi: katru svētdienu pl. 7 vak., Latviešu namā. Radio raidījumi: katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 285, Station „K" Toronto 12, Ont

ASV BAZNĪCAS

NJUORKA

8. maijā dievkalpojumi — Ģimenes diena ar dievgaldu: pl. 11 Jonkeru baznīcā, pl. 2 Betlemes baznīcā, pl. 2 Fārmingdēles Sv. Lūka baznīcā, pl. 5.15 Džamaikā, Hillsaides baznīcā; visur dāmu komitejas klās galdus, būs sirmo galvu godināšana un priekšnesumi.

ČIKAGA

Latvijas ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā.

Cikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

8. maijā, pl. 11 ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievkalpojuma zālē ģimenes dienas sarīkojums.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place Mūsu Pestītāja baznīcā.

OKLENDA

Centrālā luterāņu baznīcā 215 Ridgeway Ave.

Ģimenes dienā, 8. maijā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
DABŪJAMI
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26. Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND GROCERY"
190 Barton St, E., Hamilton, Ont.

V. Aizkrauks

DĪVAINAIS KARŠ

Nedēļā, kas sekoja Lieldienām, amerikāņu laikrakstu lasītājus gan pārsteidza, gan mulsināja virkne dīvainu ziņojumu par Vietnamas karu.

11. aprīlī parādījās ziņa, ka Vietnamā plētrūcis bumbu aviācijas uzlidojumiem, jo nemierīgajā Danangā civīle un militārie ostas strādnieki pārtraukuši izkraut kuģu kravu. Šo ziņu atsauca no pašas Danangas, kur ostā neesot nekāda darba pārtraukuma bijis. Bumbu trūkumu tomēr nenoliedza, un no aviācijas puses ziņoja, ka uzlidojumu skalts (par uzlidojumu saucot vienas lidmašīnas vienu lidojumu) samazināts no 500 uz 300 dienā.

No Saigonas 12. aprīlī ziņoja, ka Ziemeļvietnamas piegādes ceļiem Laosas pierobežā pirmo reizi izdarīts uzlidojums ar B-52 bumbvežiem, kas operē no Guāmas (2000 jūdžu attālumā). Sakarā ar iepriekšējo ziņojumu, ka tas lika domāt, ka bumbu trūkums Danangā patiesi nopietns, ja jau jāsāk izlietot arī Guāmas krājumi.

13. aprīlī šo uzlidojumu izklāstīja kā vienu no lielākajiem aviācijas pasākumiem pēc otra pasaules kaŗa. Uzlidojumā nomests 1,4 milj. mārciņu (t. i. 635 tonnas) bumbu, un tam bijuši milzīgi panākumi, jo bumbas nav mestas uz ceļa, bet kalnājā, kas ceļam blakus. Kalnāja bombardēšana radījusi zemes nobrukumus, ar kuriem apbērts un padarīts nelietojams ceļš. Par tādiem aviācijas pasākumiem zemes virsmas pārveidošanā tiešām vēl nekad nav dzirdēts, bet ziņa radīja vairāk aizdomu, ka notikusi vienkārša kļūda un bumbas nomestas patālu no mērķa. B-52 pilotus vada ar radara palīdzību, viņi paši apvidu nevēro, tādēļ arī agrāk — uzlidojumos Dienvidvietnamai — mēdza gadīties, ka viņi sameta bumbas džunglos, kur nebija nekādas kaŗaspēka kustības.

Pēc šādām ziņām bija kluvuši tramīgi daži senātori un sāka pasi izteikt aizdomas, ka Vietnamas kaŗa stratēģijā un apgādē ir nepieļaujamas kļūdas. Tādēļ 14. aprīlī aizsardzības ministrs Maknamara steidzās īpašā ziņojumā visus aizdomu pilnos mirējumus noliegt. Viņš paskaidroja, ka nav nekādu apgādes trūkumu, nav arī bumbu trūkuma vispār. ASV esot pašlaik 331.000 tonnu bumbu, no kuŗām pašās ASV glabājas 102.000 tonnu, bet 229000 tonnu novietots aizjūras bazēs. Vietnamā šī gada martā (vienā mēnesī) patērēts 50.000 tonnu bumbu. Esot arī atsākta bumbu ražošana, maijā izgatavošot 40.000 tonnu, bet jūnijā jau 50.000, pēc tam vēl vairāk. 1965. gadam visu konvencionālo bumbu inventārs bijis paredzēts 600.000 tonnu. Korejas kaŗa 37 mēnešos izlietots tikai 546.00 tonnu bumbu.

Maknamara nenoliedza, ka no kādas privātas Rietumvācijas firmas nesen atpirktas 5570 bumbas, katra 750 mārciņu smaga. Bumbas firmai pārdotas 1964. gadā izlādēšanai un... mākslīgo mēslu ražošanai.

15. aprīlī presē parādījās oficiāls ziņojums, ka Vietnamas kaŗa pavisam zaudētas 306 lidmašīnas. 205 no tām nogāzusi Ziemeļvietnama laikā kopš 1965. gada 7. februāŗa (kad sākās pirmie uzlidojumi Ziemeļvietnamai), bet 101 lidmašīnu notriekuši partizāni Dienvidvietnamā. Tai pašā dienā arī Ziemeļvietnamā paziņoja nogāzto amerikāņu lidmašīnu skaitu, bet tās ziņojumā šis skaitlis bija... pāri par 900. Vai ziemeļvietnamieši nav šķirojuši pašu amerikāņu vadītās lidmašīnas no Dienvidvietnamas aviācijai uzicētajām, vai viņi vispār ar skaitļiem pārāk devīgi,— to, protams, nevarēja pārbaudīt.

Jau 16. aprīlī žurnālisti bija izdibinājuši, kā isti bijis ar mākslīgo mēslu ražošanu: ASV pārtraukušas 750 mārc. bumbu ražošanu tūlīt pēc Korejas kaŗa beigām, jo palicis neizlietots liels šo bumbu krājums. Tā kā bumbas ilgu laiku nevarēja nekur izlietot, 1964. gadā 7562 šādas bumbas pārdeva Kausa un Šteinhausena firmai Vācijā slāpekļa mēslu ražošanai par 1,68 dol. gabalā. Katras bumbas izgatavošana Korejas kaŗa laikā bija izmaksājusi 330 dol. Vācu firma izlādējusi un pārstrādājusi mēslos 1992 bumbas. Bet tad aviācijai ļoti ievajadzējies tieši šādas bumbas Vietnamā, kur tās izdevīgas lielo B-52 bumbvežu apbruņošanai. Tādēļ atlikušās 5570 bumbas no mēslu fabrikas atkal atpirktas, šoreiz par tām samaksājot 20,56 dol. gabalā. Tā šās ASV ir vairs tikai 102.000 tonnu, kas segtu Vietnamā divu mēnešu patēriņu. Ja atlikušās 229.000 tonnas iedomājamies sadalītas pa bazēm Korejā, Japānā, Spānijā, Rietumvācijā un Anglijā, atstājot līdzīgu daudzumu arī Atlantijas flotei, tad katrā vietā iznāk tikai 35.000 tonnu. Tā kā kaŗa gadījumā visur paredzami daudz stiprāki un labāk apgādāti pretinieki par mejvietnamiešiem, tad ASV aviācija izrādītos visai nevarīga un varētu pretinieka piegādi manāmi traucēt labi ja pāris nedēļu. Šie fakti ir atklāti paziņoti visai pasaulei brīdī, kad sarežģījumi var izcelties vismaz 10 vietās. Liekas, ka dots vislabākais pierādījums tam, ka Eiropa nevar palauties uz Amerikas „aizsardzību" nevienu brīdi un ka Eiropas valstīm jātiek ārā no integrētās NATO, cik ātri vien iespējams.

☆

Šo dīvaino ziņu gaismā par vienmēr raibāku un neizdibināmāku mistēriju kļūst Vietnamas kaŗa plāns. To izstrādāja pamazām kopš apm. 1963. gada sākuma Maknamara kopā ar toreizējo apvienoto štābu priekšnieku ģen. Telloru. Maknamara visu laiku bija aizsardzības ministrs un varēja netraucēts izkārtot bruņošanās programmu gadiem uz priekšu. Teilora amati dažādi mainījās. Viņš bija prezidenta Kenedija militārais padomnieks, pēc tam apvienoto štābu priekšnieks, tad vēstnieks Saigonā, beidzot prezidenta Džonsona militārais padomdevējs, bet visās šajās amata pakāpēs viņš palika saistīts ar Vietnamu. Kopā ar Maknamaru viņš atkārtoti pārbaudīja apstākļus Vietnamā uz vietas. Par vērojumu, ziņu un pieredzes trūkumu, tātad, nevarēja sūdzēties, arī laika bija diezgan.

Kaŗš ir izplānots kā flotes un aviācijas kaŗš (pēc Amerikas— Japānas kaŗa parauga, kas bija vienīgais īsti sekmīgais kaŗš ASV vēsturē). Visa Vietnama ir ielenkta ar aviācijas bāzēm un floti. Apmēram puse uzlidojumu Ziemeļvietnamai notiek no Taizemes bazēm, bet pārējie no flotes lidmašīnu bazes kuģiem un Danangas. No Saigonas uzlido Dienvidvietnamai, bet to sit arī ar lielajiem bumbvežiem no Guāmas. Vietnamas piekrasti apšauda arī flotes artilerija. Nekad pār kādu zemi nav bērts tik masīvs bumbu lietus. Tas ir vismaz trīsreiz blīvāks, nekā Korejā lietotais. Un tomēr tas nav devis nekādu izšķirēju panākumu. Tas tikai sagādājis atbaidīgu piemēru tam, ka aviācija nekad neizšķir sauszemes kaŗus. Šis dīvainais eksperiments izmaksājis apm. 20 biljonus, novedis valsti apbruņojuma trūkumā un atrāvis citām, daudz svarīgākām vietām pietiekamu aviācijas apbruņojumu.

☆

19. aprīlī no aviācijas vadības puses Saigonā apstiprināja visas ziņas par apgādes trūkumiem. Aviācija samazinājusi uzlidojumu skaitu jau 6. aprīlī par apm. 60%. Martā katru dienu patērē 50.000 tonnu aviācijas bumbu, tad tas nozīmē gada laikā 600.000 tonnu. Bumbu krājums ir strauji samazinājies, un šobrīd ASV rīcībā ir tikai 331.000 tonnu bumbu. Taču šis atlikums nav Vietnamā lietojams, jo jāglabā varbūtībai, ka sarežģījumi var izcelties arī citās vietās. Pašās ASV ir vairs tikai 102.000 tonnu, kas segtu Vietnamā divu mēnešu patēriņu. Ja atlikušās 229.000 tonnas iedomājamies sadalītas pa bazēm Korejā, Japānā, Spānijā, Rietumvācijā un Anglijā, atstājot līdzīgu daudzumu arī Atlantijas flotei, tad katrā vietā iznāk tikai 35.000 tonnu. Tā kā kaŗa gadījumā visur paredzami daudz stiprāki un labāk apgādāti pretinieki par mejvietnamiešiem, tad ASV aviācija izrādītos visai nevarīga un varētu pretinieka piegādi manāmi traucēt labi ja pāris nedēļu. Šie fakti ir atklāti paziņoti visai pasaulei brīdī, kad sarežģījumi var izcelties vismaz 10 vietās. Liekas, ka dots vislabākais pierādījums tam, ka Eiropa nevar palauties uz Amerikas „aizsardzību" nevienu brīdi un ka Eiropas valstīm jātiek ārā no integrētās NATO, cik ātri vien iespējams.

☆

Šo dīvaino ziņu gaismā par vienmēr raibāku un neizdibināmāku mistēriju kļūst Vietnamas kaŗa plāns. To izstrādāja pamazām kopš apm. 1963. gada sākuma Maknamara kopā ar toreizējo apvienoto štābu priekšnieku ģen. Telloru. Maknamara visu laiku bija aizsardzības ministrs un varēja netraucēts izkārtot bruņošanās programmu gadiem uz priekšu. Teilora amati dažādi mainījās. Viņš bija prezidenta Kenedija militārais padomnieks, pēc tam apvienoto štābu priekšnieks, tad vēstnieks Saigonā, beidzot prezidenta Džonsona militārais padomdevējs, bet visās šajās amata pakāpēs viņš palika saistīts ar Vietnamu. Kopā ar Maknamaru viņš atkārtoti pārbaudīja apstākļus Vietnamā uz vietas. Par vērojumu, ziņu un pieredzes trūkumu, tātad, nevarēja sūdzēties, arī laika bija diezgan.

Kaŗš ir izplānots kā flotes un aviācijas kaŗš (pēc Amerikas— Japānas kaŗa parauga, kas bija vienīgais īsti sekmīgais kaŗš ASV vēsturē). Visa Vietnama ir ielenkta ar aviācijas bāzēm un floti. Apmēram puse uzlidojumu Ziemeļvietnamai notiek no Taizemes bazēm, bet pārējie no flotes lidmašīnu bazes kuģiem un Danangas. No Saigonas uzlido Dienvidvietnamai, bet to sit arī ar lielajiem bumbvežiem no Guāmas. Vietnamas piekrasti apšauda arī flotes artilerija. Nekad pār kādu zemi nav bērts tik masīvs bumbu lietus. Tas ir vismaz trīsreiz blīvāks, nekā Korejā lietotais. Un tomēr tas nav devis nekādu izšķirēju panākumu. Tas tikai sagādājis atbaidīgu piemēru tam, ka aviācija nekad neizšķir sauszemes kaŗus. Šis dīvainais eksperiments izmaksājis apm. 20 biljonus, novedis valsti apbruņojuma trūkumā un atrāvis citām, daudz svarīgākām vietām pietiekamu aviācijas apbruņojumu.

☆

19. aprīlī no aviācijas vadības puses Saigonā apstiprināja visas ziņas par apgādes trūkumiem. Aviācija samazinājusi uzlidojumu skaitu jau 6. aprīlī par apm. 60%. Martā katru dienu

(Nobeigums 8. lpp.)

LASĪTĀJU VĒSTULES

MUMS IR LITERĀRI ŽURNĀLI

Pievienojos „Mazputniņa" redaktora Dr. Laimona Streipa domām lasītāja vēstulē LA 32. numurā, ka „Jaunā Gaita" pamatoti pretendē uz literāra žurnāla apzīmējumu. „Jaunā Gaita" vispārēji ir veltīta gara kultūrai, bet nav jāraksta, tad arī nebūtu rakstījis. Ja esmu teicis, ka katrā zemē sastopami arī tādi jaunieši, kuŗi runā pavisam labu latviešu valodu, bet tālāk esmu norādījis, ka tie, diemžēl, veido tikai plānu virskārtu, tad kāda tur pretruna, par ko mans oponents šai gadījumā vēlas brīnīties? Un vai es esmu tas, kas priecājas par reālistiski noskaņotās jaunatnes atzinumu, ka latviešu valodai nav rentablas vērtības? Vai es sludinu novēršanos no Luža Bērziņa atziņas, ka „valoda ir garu teka, sirds pie sirds pa viņu staigā"? Vai J. Ods uzdrošinātos apgalvot, ka man, Jānim Rudzītim, latviešu valoda liekas nevērtīga? Vai mans oponents nevarētu papūlēties uzmanīgāk un bez īpašiem nolūkiem iepazīties ar manu rakstu, nevis bez jebkāda pamata izšļākt savu īgnumu Eiropas un Kanadas latviešu laikrakstos, nespējot nekā cita pateikt, ko jau es nebūtu teicis? Viņam ir tikai viens vienīgs ierosinājums: lai sabiedrība rūpējas par jauniešu brīviem braucieniem uz kādu latviešu valodas semināru. Es to atbalstu, bet jāaizrāda, ka tāds seminārs parasti ilgst tikai dažas dienas, vismaz Eiropā, bet labas valodas apgūšanai nepietiek ne ar dažām dienām, ne dažām nedēļām. Valoda ir jāmācās sistēmatiski. Un tas varēs notikt ja īstenosies mans atzinums, ka mūsu reālistiski noskaņotiem jauniešiem nepieciešams vairāk pievērsties garīgajām vērtībām un ideāliem, ko „kodes un rūsa nemaitā".

Beidzot: visiem zināms, ka savas domas esmu izteicis, parakstīdamies ar īsto vārdu un uzvārdu. Ja tik nopietnā lietā, kāds ir „apvazātais temats" par apdraudēto latviešu valodu, rodas oponents vai nevarētu iztikt bez segvārda?

Jānis Rudzītis

HAMILTONĀ
pārdodams
ārsta birojs,
TĀ IEKĀRTA,
MĒBELES UN
INSTRUMENTI
Tuvāka informācija
pieprasāma pa tālr.
FU 3-8270 (Hamiltona)

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi
numuri dabūjami
Toronto latviešu
veikalos
RO 6-8356

Pievienojos „Mazputniņa" redaktora Dr. Laimona Streipa domām lasītāja vēstulē LA 32. numurā, ka „Jaunā Gaita" pamatoti pretendē uz literāra žurnāla apzīmējumu. „Jaunā Gaita" vispārēji ir veltīta gara kultūrai, bet nav jāraksta, tad arī nebūtu rakstījis. Ja esmu teicis, ka katrā zemē sastopami arī tādi jaunieši, kuŗi runā pavisam labu latviešu valodu, bet tālāk esmu norādījis, ka tie, diemžēl, veido tikai plānu virskārtu, tad kāda tur pretruna, par ko mans oponents šai gadījumā vēlas brīnīties? Un vai es esmu tas, kas priecājas par reālistiski noskaņotās jaunatnes atzinumu, ka latviešu valodai nav rentablas vērtības? Vai es sludinu novēršanos no Luža Bērziņa atziņas, ka „valoda ir garu teka, sirds pie sirds pa viņu staigā"? Vai J. Ods uzdrošinātos apgalvot, ka man, Jānim Rudzītim, latviešu valoda liekas nevērtīga? Vai mans oponents nevarētu papūlēties uzmanīgāk un bez īpašiem nolūkiem iepazīties ar manu rakstu, nevis bez jebkāda pamata izšļākt savu īgnumu Eiropas un Kanadas latviešu laikrakstos, nespējot nekā cita pateikt, ko jau es nebūtu teicis? Viņam ir tikai viens vienīgs ierosinājums: lai sabiedrība rūpējas par jauniešu brīviem braucieniem uz kādu latviešu valodas semināru. Es to atbalstu, bet jāaizrāda, ka tāds seminārs parasti ilgst tikai dažas dienas, vismaz Eiropā, bet labas valodas apgūšanai nepietiek ne ar dažām dienām, ne dažām nedēļām. Valoda ir jāmācās sistēmatiski. Un tas varēs notikt ja īstenosies mans atzinums, ka mūsu reālistiski noskaņotiem jauniešiem nepieciešams vairāk pievērsties garīgajām vērtībām un ideāliem, ko „kodes un rūsa nemaitā".

Beidzot: visiem zināms, ka savas domas esmu izteicis, parakstīdamies ar īsto vārdu un uzvārdu. Ja tik nopietnā lietā, kāds ir „apvazātais temats" par apdraudēto latviešu valodu, rodas oponents vai nevarētu iztikt bez segvārda?

Jānis Rudzītis

Dzīves nepieciešamība — droši vien apgalvot: tikpat kā dienišķā maize un ūdens — ir iespiestais vārds, — žurnāli, laikraksti, grāmatas. Jo īpaši periodikā allaž brīvu vārdu ļauj arī neprofesionālajam lasītājam. Žurnālistika, ja to izlieto pozitīvai kritikai, demokratiski orientētā sabiedrībā ir neaizstājams faktors. Bez domu izmaiņas, kaut arī ierobežotā veidā, nevar īsti iztikt pat lielie diktātori.

Bet — cita lieta ir preses izdevumu izlietošana šauri personīgiem nolūkiem. „Es viņu pataisīšu melnu un maziņu...". — skan raksturīga mazo, atriebīgo diktātoriņu recepte. „Iezāģēsu viņam tā, ka pat suns maizi neņems pretī..."

Latviešu trimdas laikrakstos ķengu un smēru rakstu publicēšana nenotiek. Līdz šim aizvien esam varējuši uzticēties laikrakstu vadībai. Tomēr mēģinājumi kompromitēt nesavtīgus pretdiktatūru cīnītājus notiek, ir notikuši un, diemžēl, sagaidāmi arī turpmāk.

Neprasīsim, lai katrs sīko chronikas ziņojumu autors parakstītu ar pilnu vārdu. Ja tomēr kādā periodiskā izdevumā parādas kāds rakstiņš ar segvārdu (pseudonimu), kuŗa autors uzbrūk un nopeļ kādu personu, tad parasti izrādās, ka autora sirdsapziņa nav visai tīra. Patiesību rakstot, nevienam nebūtu jāslēpjas aiz segvārda. Var jau būt, ka šādi „kaktu jurista" triki iemonē garīgi mērenāk attīstītiem, ka šie zemiskie „sitieni zem jostas" tikami kutina pūļa zemos instinktus. Tos kairina ar sēnalu un neķītrību literātūru. Tos nekaunīgi knudina aizkulišu stila apraksti par viņsētas Pēteŗa vai Jēkaba personīgo dzīvi, epizodiem ar starpgadījumiem, kas bieži vien mēdz būt anonimā autora iztēles augļi.

Slēpšanās aiz segvārda, nopietni aizkaŗot sava līdzcilvēka godu un labo slavu ir jaunāka par dažu kriminālnoziegumu. Nolaupītō mantu var atkal atgūt, jaundaŗa ievainoto miesu var sadzīšām, projektiem jābauda uzticība, jo celtnēs dzīvos simti un tūkstoši cilvēku.

Dzīves nepieciešamība — droši vien apgalvot: tikpat kā dienišķā maize un ūdens — ir iespiestais vārds, — žurnāli, laikraksti, grāmatas. Jo īpaši periodikā allaž brīvu vārdu ļauj arī neprofesionālajam lasītājam. Žurnālistika, ja to izlieto pozitīvai kritikai, demokratiski orientētā sabiedrībā ir neaizstājams faktors. Bez domu izmaiņas, kaut arī ierobežotā veidā, nevar īsti iztikt pat lielie diktātori.

Bet — cita lieta ir preses izdevumu izlietošana šauri personīgiem nolūkiem. „Es viņu pataisīšu melnu un maziņu...". — skan raksturīga mazo, atriebīgo diktātoriņu recepte. „Iezāģēsu viņam tā, ka pat suns maizi neņems pretī..."

Latviešu trimdas laikrakstos ķengu un smēru rakstu publicēšana nenotiek. Līdz šim aizvien esam varējuši uzticēties laikrakstu vadībai. Tomēr mēģinājumi kompromitēt nesavtīgus pretdiktatūru cīnītājus notiek, ir notikuši un, diemžēl, sagaidāmi arī turpmāk.

Neprasīsim, lai katrs sīko chronikas ziņojumu autors parakstītu ar pilnu vārdu. Ja tomēr kādā periodiskā izdevumā parādas kāds rakstiņš ar segvārdu (pseudonimu), kuŗa autors uzbrūk un nopeļ kādu personu, tad parasti izrādās, ka autora sirdsapziņa nav visai tīra. Patiesību rakstot, nevienam nebūtu jāslēpjas aiz segvārda. Var jau būt, ka šādi „kaktu jurista" triki iemonē garīgi mērenāk attīstītiem, ka šie zemiskie „sitieni zem jostas" tikami kutina pūļa zemos instinktus. Tos kairina ar sēnalu un neķītrību literātūru. Tos nekaunīgi knudina aizkulišu stila apraksti par viņsētas Pēteŗa vai Jēkaba personīgo dzīvi, epizodiem ar starpgadījumiem, kas bieži vien mēdz būt anonimā autora iztēles augļi.

Slēpšanās aiz segvārda, nopietni aizkaŗot sava līdzcilvēka godu un labo slavu ir jaunāka par dažu kriminālnoziegumu. Nolaupītō mantu var atkal atgūt, jaundaŗa ievainoto miesu var sadzīdēt, bet nelietīgas rakstāmspalvas īpašnieka triku efekts var būt daudz ilgstošāks. Pūšļotājiem medicīnā nav iespējams ilgi darboties anonimi. Tādēļ „pūšļošanas" mēģinājumi presē kaut arī to būtu ļoti maz, nesaudzīgi jāapkaŗo.

Jānis Pamiljens, Ņujorkā

Redakcijas piezīme: Var piekrist augšējās vēstules autoram — būtu patīkami, ja lasītāji redakcijai rakstītās vēstulēs nelietotu segvārdus vai tikai iniciāļus, bet liegt to nevar, jo preses noteikumiem segvārds pretim nerunā. Bez tam it bieži ir gadījumi, ka lasītājs vēlas izteikties, bet dažādu pamatotu iemeslu dēļ nevar savu vārdu izpaust. Redakcijai katrs ievietotās lasītāja vēstules autora vārds ir zināms, jo anonimus sūtījumus neievieto. Lasītājs, kas lieto segvārdu, ir, varbūt, mazliet pabailīgs vai nevajadzīgi apdomīgs, tomēr nekad anonims, kādēļ — arī ar segvārdu — likuma priekšā atbildīgs par to, ko raksta, — tāpat kā profesionāli žurnālisti.

Sarīkoj

Š

ērē 50.000 tonnu aviācijas
nbu, tad tas nozīmē gada lai-
00.000 tonnu. Bumbu krājums
trauji samazinājies, un šo-
ASV rīcībā ir tikai 331.000
nu bumbu. Taču šis atlikums
Vietnamā lietojams, jo jā-
ā varbūtībai, ka sarežģījumi
izcelties arī citās vietās. Pa-
ASV ir vairs tikai 102.000
nu, kas segtu Vietnamā divu
ešu patēriņu. Ja atlikušās
000 tonnas iedomājamies sa-
tas pa bazēm Korejā, Japā-
Spānijā, Rietumvācijā un
glijā, atstājot līdzīgu daudzu
arī Atlantijas flotei, tad kat-
rietā iznāk tikai 35.000 tonnu.
kā kara gadījumā visur pa-
zami daudz stiprāki un la-
apgādāti pretinieki par zie-
vietnamiešiem, tad ASV avi-
a izrādītos visai nevarīga un
štu pretinieka piegādi manā-
traucēt labi ja pāris nedēļu.
fakti ir atklāti paziņoti visai
aulei brīdī, kad sarežģījumi
izcelties vismaz 10 vietās. Lie-
, ka dots vislabākais pierādī-
ns tam, ka Eiropa nevar pa-
ties uz Amerikas „aizsardzī-
nevienu brīdi un ka Eiropas
štīm jātiek ārā no integrētās
TO, cik ātri vien iespējams.

☆

o divaino ziņu gaismā par
mēr raibāku un nelzdibinā-
ku mistēriju kļūst Vietnamas
a plāns. To izstrādāja pama-
kopš apm. 1963. gada sāku-
Maknamara kopā ar toreizē-
apvienoto štābu priekšnieku
. Teiloru. Maknamara visu
u bija aizsardzības ministrs
varēja netraucēts izkārtot
inošanās programmu, gadiem
priekšu. Teilora amati dažā-
mainījās. Viņš bija preziden-
Kenedija militārais padom-
ks; pēc tam apvienoto štābu
ekšnieks, tad vēstnieks Saigo-
beidzot prezidenta Džonso-
militārais padomdevējs, bet
ās. Šajās amata pakāpēs viņš
ika saistīts ar Vietnamu. Ko-
ar Maknamaru viņš atkārto-
pārbaudīja apstākļus Vietna-
uz vietas. Par vērojumu, zi-
un pieredzes trūkumu, tātad,
varēja sūdzēties, arī laika bi-
diezgan.
Karš ir izplānots kā flotes un
lācijas karš (pēc Amerikas—
pānas kara parauga, kas bija
nīgais īsti sekmīgais karš
V vēsturē). Visa Vietnama ir
enkta ar aviācijas bāzēm un
ti. Apmēram puse uzlidojumu
emiļvietnamai notiek no Tai-
nes bazēm, bet pārējie no flo-
s lidmašīnu bazes kuģiem un
nangas. No Saigonas uzlido
envidvietnamai, bet to sit arī
lielajiem bumbvežiem no Gu-
as. Vietnamas piekrasti apšau-
arī flotes artilerija. Nekad
r kādu zemi nav bērts tik mē-
s bumbu lietus. Tas ir vismaz
īreiz blīvāks, nekā Korejā
totais. Un tomēr tas nav de-
nekādu izšķirēju panākumu.
s tikai sagādājis atbaidīgu pie-
ēru tam, ka aviācija nekad ne-
šķir sauszemes karus. Šis dī-
inais eksperiments izmaksājis
m. 20 biljonus, novedis valsti
bruņojuma trūkumā un atrā-
s citām, daudz svarīgākām vie-
n pietiekamu aviācijas apbru-
jumu.

★

9. aprīlī no aviācijas vadības
ses Saigonā apstiprināja vi-
s ziņas par apgādes trūku-
iem. Aviācija samazinājusi uz-
ojumu skaitu jau 6. aprīlī
r apm. 60%. Martā katru die-

(Nobeigums 8. lpp.)

alendārs

ūnijā — pl. 10 no rīta Latviešu
namā TLB sestdienas skolas iz-
laiduma akts.

NIAGARĀ

maijā tradicionālā Niagaras
ziedu balle ar ziedu karalienes
ēlēšanu 2101 North Str., Baskeť-
bola sacīkstes 580 Portage
Rd. N.
un 17. jūlijā — Jaunatnes un
draudzības dienas.

OTAVA

maijā — plkst. 7 vakarā DV
Otavas nodaļas atklāšanas sa-
rīkojums Ukraiņu baznīcas zā-
lē 1000 Byron Ave.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. **Vai Jūs** esat saviem draugiem **uzdā-**vinājuši prof. **A. Rubuļa** „Latvian Literature?"

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

DĀVINIET GRĀMATAS

IZVĒLIETIES KĀDU NO ŠĪM GRĀMATĀM!

Andrups un Kalve — Latvian Literature	$9.00
Andrups un Kalve — Latvian literature, br.	$7.00
A. Spekke — History of Latvia	$12.00
A. Speke — The Ancient Amber Routes	$6.00
A. Spekke — The Ancient Amber Routes, br.	$5.00
Arn. Spekke — The Baltic Sea in Ancient Maps	$14.00
Arn. Spekke — Baltijas jūra senajās kartēs	$6.00
Arn. Spekke — Dzintara ceļi	$8.50
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi	$2.80
The Fallacy of Collective Farming	$2.00
Val. Krāslavietis — Ar laika degli	$3.00
E. Kārkleja — VAI ATZISTIES?	$ 4.25
A. Iksens — GANU ZEMA PRIEKI un BEDAS	$ 2.60
KROKODIĻU MEDNIEKU GAITAS	$ 5.00
A. Iksens — MAROKAS BAIGAIS, poēma	$ 1.75
T. Tomsons — DRAMATISKA SEPTIMA	$ 2.60
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNAS PLŪMES PIE SARKANAM LŪPAM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
E. Brastiņs — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGŽŅE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziedīņš — TRIS KOMEDIJAS	$ 2.50
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
A. Vilnis — RAJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Hilda Vika — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETA, dzejoļi	3.80
Vilis Veldre — DZIVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
Verners Tepfers — SENATNEI UN MAKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Cika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Ed. Ozoliņš — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRAMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
M. Stāraste Barvika — PINTIŅU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
fru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95
Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.	
M. Bukša — ATMIŅAS UN ATZIŅAS — par Latgales kultūru	$ 4.00
M. Bukša — DIE RUSSIFIZIERUNG IN DEN BALTISCHEN LAENDERN	$ 4.00
M. Bukša — SKICES UN DOKUMENTI par Latgales tapšanas laikiem	$ 3.00
H. Laurinoviča — GRYMSTOŠOS SALEŅAS	$ 4.00
Fr. Trasuns — FABULAS	$ 3.00
Andr. Eglītis — KAD TU AĢIS IZSLAUCĪSI, TĒVZEME, dzej.	$ 5.00
K. Ķezbers — USMAS ZEŅU DĒKAS	$ 2.80
A. Lasmanis — CERIBAS UN VILŠANAS	$ 4.20
O. Lācis — MĒS UN VIŅAS	$ 3.00
V. Eglītis — KASTAĻAVOTS, dzeja	$ 2.80
Edv. Mednis — DVESLES DUMPO, romāns	$ 4.00
O. Rūsis — GONERS UN VIŅA BARS, romāns	$ 3.20
P. Klāns — SAFARI	$ 5.70
V. Kārkliņš — KURZEME	$ 3.80
J. Širmanis — ĢELZIS UN MISIŅŠ	$ 3.80
A. Grīns — TOBAGO	$ 4.50
Morjē — JAMAIKAS KROGUS, romāns	$ 3.60
J. Rainis — UGUNS UN NAKTS	$ 5.00
D. Rogas un S. Cīruļa — ĀBEŠE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CIŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
J. Rinks - J. Oša — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus mūs.	$ 2.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80

DVG GRĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

SESTDIEN, 7. MAIJĀ PLKST. 7.30 VAKARĀ
PARKDALE COLLEGIATE ZĀLĒ
(Jameson un Queen)

KLĪVLENDAS LATVIEŠU KORIS

Solisti:
V. BRIEDE un T. BARBINS un STĪGU ANSAMBLIS
Diriģents: J. ŪDRIS

Programmā: latviešu autoru oriģināldziesmas un tautasdziesmu apdares un Br. Skultes kantāte „Dziesmu vairogs."

Abonentiem ieeja uzrādot karti.
Atsevišķas ieejas kartes @ $2.50
(skol. un stud. $1.25) koncerta vakarā pie kases

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA

SKAISTĀKĀ DĀVANA JAUNATNEI SKOLAS GADAM BEIDZOTIES

ir skaistās latviešu grāmatas, lielie LATVJU GRĀMATAS latviešu un cittautu klasiķu izdevumi un daudz citu grāmatu.

SKOLĀM UN BIBLIOTĒKĀM

mums ir speciāls cenrādis, kuŗu izsūtām tikai uz pieprasījumu šim gadījumam.

Nenokavējiet lielo izdevību, kāda neradīsies nekur citur, grāmatu iegūšanai un papildināšanai.

Vērtīga lieta, ko varat iegādāties un kas kalpo visam mūžam

IR LATVIEŠU RAKSTĀMMAŠĪNAS

ar kurām var netraucēti rakstīt visās latīņu alfabēta valodās.

Šveices HERMES — Rocket
Smith - Corona GALAXIE, CORONET

Uz vēlēšanos nosūtām tuvāku informāciju.
Par šīm labākas mašīnas nav.

LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iova, U.S.A.

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa

LATVIAN LITERATURE

lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu

Cena $ 7.00

Dabūjama

DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.

kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

Aizceļošanas dēļ

New Wasaga Beach PĀRDODAMAS 2 vasarnīcas ar divām guļamistabām, elektrisko apsildīšanu; ūdens, labierīcības. Zemes platība 117 x 235 pēdas.

Zvanīt pēc pl. 5 vak. HO 3—3109, Toronto (atskaitot nedēļas nogales.).

Pieprasiet

T. Budiņas Lazdiņas — TEACH YOURSELF LATVIAN $2.10

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA LP—skaņu plate
Latviešu tautas dziesmas un dejas
iedziedājis A. Kivlenieks
paša kokles pavadījumā.
Cena $5.— + 3% PST
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Vīru koŗa VIESTURS

33 RPM skaņu plate

21 DZIESMA — IEDZIEDĀTAS NO 1959. — 1965. GADAM.

Dabūjamas DV grāmatnīcā —
491 College St., Toronto 4.

Cena $4.50 + 3% tirdzniecības nod. Ontario prov.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKA
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

the Colonnade
131 BLOOR ST. WEST
TEL. 927-0662

MĀTES DIENĀ
speciālu kūku
mātei

vai arī speciālu
kasti šokolādes
šim gadījumam.

Lūdzu pasūtiniet laikus.

MJARV'S BAKERY

OPTIKIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

Skaņu plates

LP — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50

1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāru dziesma, Aglona.

2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Sūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Erģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25

Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāta.
+ 8% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā,
491 College St., Toronto 4, Ont.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)

TEL WA 2-6112, 2-6111.

IGAUŅU OPTIKIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOSANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimtenī.

PARSŪTAM
naudu uz
LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIŅU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Meklē sievieti

pie viegliem mājas darbiem un bērna uzraudzīšanas (vēlamais vecums 50 g.) Lūdz zvanīt 889-2926, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

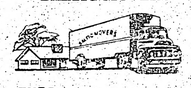

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4—1403, Toronto

Vai esat nokārtojuši abonementu?

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

„KOKLĪTES SKANĒJA"

Nujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis. 21 dziesma. Solisti: T. Jaunzeme un A. Līdacis. ..... Mono $4.50; Stereo $5.50

P. Geistauts — DZIEDU TĒV . . .
15 garīgas dziesmas. Mono $4.50

Ontario provincē dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

Dabūjamas DV GRĀMATNĪCĀ.
491 College Street, Toronto 4, Ont.

T. L. J. STABURAGS rīko jautru vakaru un danci
„JAUNS UN TRAKS II"
7. maijā plkst. 7,30
LATVIEŠU NAMĀ, 491 College Str., Toronto,

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Tēvzemes brīvībai un kultūrai, 1. Kult. darb. kongr.	$2.50
K. Stalšāns, Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā laikmetu tecējumā	$5.00
A. Konte — Pasaules dalīšana	$4.50
E. F. Šēfers — Liktenīgās 13 dienas	$4.50
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, romāns	$3.75
Klavieru skaņdarbi	$5.80
A. Niedra — Meža jaunava, stāsti	$3.75
O. Liepiņš — Vēlā liesma, rom.	$3.75
K. Kāre — Kailie krasti, dzeja	$4.40
Ing. Vīksna — Es saku paldies, dzeja	$2.75
E. Pērkone — Skaistuma noslēpums	$4.75
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis I d.	$7.00
J. Medenis — Miķelnīcas, dzej. izlase	$3.00
P. Aigars — Raksts ozola mizā, dz.	$3.00
Prof. J. Vītola — 10 Solo dziesmas klav. pavad.	$4.00
A. Niedra — Trīs laimes meklētāji, rom.	$4.00
Ed. Vilde — Rūgtā laime, rom.	$3.80
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.50
I. Gubiņa — Gandrīz karaliene, rom.	$4.00
A. Dziļums — Aklā ezera velns, rom.	$5.00
P. Karells — Barbarossa	$7.00
Aspazija — Drāma	$8.60
Aspazija — Lirika	$8.60
Aspazija — Proza	$8.60
ĀBECE — lasāmgrāmata I klasei	$3.00
Latvju dziesmas ar notīm	$4.80
Mazais katechisms	$0.50
Anšl. Eglītis — Pēdējais raidījums, rom.	$4.50
Anšl. Eglītis — Sveiciens Ofijai Ozo	$5.00
Z. Maurīņa — Trimdas traģika	$5.50
I. Grebzde — Māsas, rom.	$6.00
Rembrants — Dzīve un darbi	$6.80
J. Konters — Vīri un sievas, puisi un meitas, parunas, miklas un sakāmvārdi	$2.80
Ģen. O. Dankers — Lai vēsture spriež tiesu, atmiņas	$4.50
A. Silde — Bez tiesībām un brīvības	$7.50
A. Bērziņš — Unpunished Crime	$5.75
Dz. Zeberiņa — Cepumi — kā nekad!	$5.50
H. Bells — Biljards pusdesmitos, rom.	$4.00
G. Janovskis — Bez ceļa, impresijas	$3.50
B. Grunde — Saules un sala grāmata, pasakas ar M. Kovaļevskas illustrācijām	$3.80
T. Krūka — Silaines mežs runā, pasakas ar A. Robežgruntnieces illustrācijām	$2.80
E. Ķezbere — Koncerts, dzejoļi	$3.60
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dzeja	$3.00
J. Kārkliņš — Pūcesspiegelis II d.	$5.00
J. Rainis — Jāzeps un viņa brāļi, angļu v.	$5.50
M. Ausala — Patiesības vīns, dzej.	$3.50
N. Kalniņš — Laipu licēji, rom.	$5.50
Latvijas universitāte	$7.50
A. Apse — Klosteŗkalns, stāsti	$3.60
E. Lēmane — Suņa roze, stāsti	$3.50
E. Dunsdorfs — Saktu stāsti, vēst.	$4.00
J. Norvilis — Garīgu koŗa dziesmu krājums	$1.75
Elv. Leja — Tuksneša augs, dzejoļi	$3.80
A. Zīlīte — Miklas un pasakas	$3.00
Prof. Dr. P. Jurēvics — Idejas un īstenība, esejas	$6.00
Latvju raksti I d.	$37.50
Latvju raksti II d.	$37.50
4. Latviešu Dz. Svētku Kanadā — albums	$3.00
A. Priedītis — Ķīniešu lirika	$3.20
V. Hermane — Ēnu robežās, stāsti	$3.20
J. Vanags — Skumju mētelis, dzeja	$3.00
J. Simsons — Vorkutas gūstekņa stāsts	$6.50
Vincs Ramons — Putekļi sarkanā rietā, romāns	$4.50
K. Ķezbers — Dr. Applebija kalpi, stāsti un noveles	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas IV sēj.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas V sēj.	$7.80
K. Ieviņš — Saules dārzā, rom.	$5.60
Bīsk. A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks—kāds Dievs	$3.25
A. Rasa — Uz ķēniņa zemi, atm.	$3.75
Ģen. K. Goppers — Krusttēvs Oskars, atm.	$1.60
Z. Liepa — Vaŗa gredzens, dzejoļi	$3.50
Sak. V. Strēlerte — Paradīzes meklētāji	$8.00
Teodors Reiters un viņa koŗi	$6.00
Tā zeme ir mūsu	$5.50

DVG GRĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

SPORTS

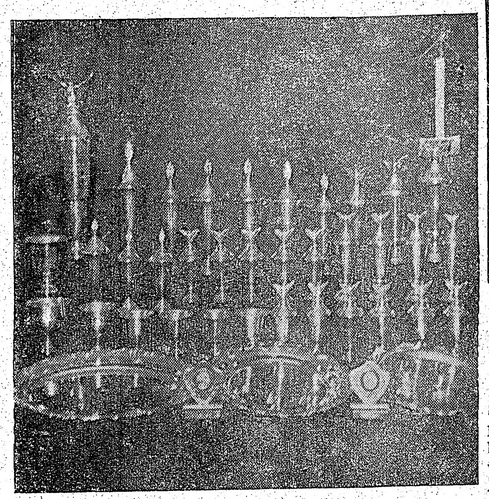

Balvas, kuras saņēma DV organizācijas globālo korespondences sacīkšu uzvarētāji šaušanā 1965.gadā.

KANADAS DV ŠĀVĒJI PROGRESĒJUŠI

DV organizācijās pag. gada globālajās šaušanas korespondencsacīkstēs ar mazkalibra šauteni, pēc iesūtīto rezultātu izvērtēšanas noskaidrojies, ka labākos panākumus atkal guvuši ASV vanagi, bet tālu neatpaliek arī Austrālijas DV šāvēji. Kanadas sporta šāvēji, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, uzrādījuši manāmu progresu, un šogad par pērnā gada panākumiem 4 no daudzajām balvām atceļoja uz Kanadu. Tehniskie rezultāti atsevišķajās klasēs bija šādi:

Vispārējā dāmu klasē, šaujot gulus un no ceļa, 12 dalībnieču konkurencē uzvarēja Velta Lāce (Milvoki, ASV) ar 175 no iespējamiem 200 punktiem; 2. Mārīte Rone 173 p. (Sidneja, Austrālija), 3. Alma Šulca 168 (Sidneja), 4. Undīne Kovaļenko 167 (Sidneja), 5. Milda Balode 161 (Sidneja) un 6. Zinaīda Bilkena 159 (Melburna, Austrālija). Kanadas dalībnieces, visas no Manitobas, ierindojās šādās vietās: 9. Valija Stendere (116 p.), 11. Vilma Andersone (78) un 12 Aina Jandava (55).

Vispārējā strēlnieku klasē, šaujot gulus, no ceļa un stāvus, 62 dalībnieku konkurencē pārākais izrādījās Vilis Ābrāms (Filadelfija, ASV) ar 525 no iespējamiem 600 punktiem; 2. Vitolds Greiškāns 522 (Melburna), 3. Kārlis Peskops 515 (Sidneja), 4. Nikolajs Ozoliņš 513 (Hamiltona, Kanada), 5. Nikolajs Neimanis 501 (Sidneja) un 6. Juris Lorencs 488 (Perta, Austrālija). Kanadas pārējie reprezentanti ieņēma šādas vietas: 16. A. Radziņš 461 (Londona), 18. J. Brakmanis 459 (Hamiltona), 20. E. Pulciņš 456 (Hamiltona), 33. Z. Upīte 437 (Hamiltona), 39. A. Vickops 401 (Londona), 40. J. Tesvins 400 (Londona), 42. J. Odiņš 390 (Montreala), 44. Z. Bērziņš 385 (Montreala), 45. O. Zers 384 (Londona), 50. V. Cinis 369 (Toronto), 55. H. Andersons 334 (Manitoba) un 62. J. Jandavs 226 (Manitoba).

Senioru klasē (vecāki par 50 gadiem), šaujot gulus, no ceļa un stāvus, 25 dalībnieku konkurencē pirmā vietā izvirzījās Žanis Butkus (Milvoki), ar 533 no iespējamiem 600 punktiem; 2. Herberts Strēlnieks 515 (Indianapole, ASV), 3. V. Lenšs 504 (Detroita, ASV), 4. Alfreds Grava 500 (Milvoki), 5. Artūrs Bērziņš 488 (Milvoki) un 6. Jūlijs Krūmiņš 453 (Sidneja). Kanadas vanagi iepēma šādas vietas: 16. R. Dambenieks 363 (Londona), 21. K. Smoļinskis 214 (Manitoba), 22. A. Treigūts 201 (Manitoba) un 23. V. Jandavs 162 (Manitoba).

Komandu sacensībā 12 vienību konkurencē sekmīgākais izrādījās Milvoku četrinieks (Ž. Butkus 533, A. Grava 500, A. Bērziņš 488, A. Krauklis 477) ar 1998 no iespējamiem 2400 punktiem; 2. Sidneja (K. Peskops 515, N. Neimanis 501, J. Krūmiņš 453, L. Romans 444) ar 1913 punktiem, 3. Melburna (V. Greiškāns 522, J. Mašinskas 464, V. Kalns 464, P. Malgalvis 463) ar tādu pašu 1913 punktu skaitu, 4. Indianapole (H. Strēlnieks 515, V. Strēlnieks 476, J. Strēlnieks 467, G. Graudiņš 451) ar 1909 punktiem, 5. Detroita (V. Lenšs 504, J. Kovaļenko 463, G. Ejups 458, E. Abermanis 442) ar 1867 punktiem un 6. Hamiltona (N. Ozoliņš 513, J. Brakmanis 459, E. Pulciņš 456, Z. Upīte 437) ar 1865 punktiem. Kanadas Londonas vienība (A. Radziņš 461, A. Vickops 401, J. Tesvins 400, O. Zers 384) ar 1646 punktiem ierindojās 10. vietā, bet Manitobas četrinieks (H. Andersons 334, A. Kēleris 290, J. Jandavs 226, K. Smoļinskis 214) bija spiests apmierināties ar 12. vietu. Piezīmējams, ka komandu sacensībā dalībnieki nešāva speciāli, bet iepriekš pieteiktiem katras komandas šāvējiem vērtēja individuālajās sacensībās iegūtos punktus.

Jaunatnes klasē (līdz 15 gadiem, meitenēm un zēniem kopā), šaujot no gulus stāvokļa, 21 dalībnieka konkurencē labākā bija Vija Mikolaja (Sidneja) ar 97 no iespējamiem 100 punktiem, 2. Juris Mikolajs 91 (Sidneja), 3. Māris Lenšs 91 (Detroita), 4. Mārīte Rone 90 (Sidneja), 5. Gunārs Tabaks 89 (Milvoki) un 6. Māra Ābrāma 87 (Filadelfija). Kanadas zēni, visi no Manitobas, ierindojās šādās vietās: 7. Mārtiņš Jandavs (84), 14. Juris Smoļinskis (78), 15. Kārlis Stenders (77) un 20. Gundars Baumanis (62).

Jaunatnes klasē (15—18 gadu vecumā) bija tikai 2 dalībnieki. Šaujot gulus un no ceļa, ar 150 no iespējamiem 200 punktiem pārākais izrādījās M. Prieditis (Detroita), kamēr Viktors Lunts (Gēteborga, Zviedrija) panāca 149 punktu ieguvumu.

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU MEISTARĪBA

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes volejbolā un basketbolā notiks Toronto 7. un 8. maijā Bathurst Heights Secondary School telpās, 640 Lawrence Ave. West. Rīkotāju rīcībā būs divas modernas vingrotavas. Spēļu sākums abās dienās plkst. 10 no rīta.

Meistarības programma pirmai dienai ir šāda: **A vingrotavā** — plkst. 10 no rīta jaunatnes volejbolā spēlēs igauņi ar lietuviešiem un, plkst. 11 latvieši ar lietuviešiem un plkst. 12 jaunatnes basketbolā lietuvieši ar igauņiem; plkst. 1.30 vīriešu basketbolā sacentīsies latvieši ar igauņiem, plkst. 3 jaunatnes basketbolā latvieši ar pirmās spēles zaudētāju un plkst. 4.30 vīriešu basketbolā lietuvieši ar pirmās spēles zaudētāju. **B vingrotavā** — plkst. 10 no rīta sieviešu volejbolā spēlēs latvietes ar lietuvietēm, plkst. 11 igaunietes ar latvietēm un plkst. 12 igaunietes ar lietuvietēm; plkst. 1 dienā meiteņu volejbolā sacentīsies latvietes ar igaunietēm, plkst. 2 jaunatnes volejbolā latvieši ar igauņiem, plkst. 3 vīriešu volejbolā igauņi ar lietuviešiem, plkst. 4 igauņi ar latviešiem un plkst. 5 latvieši ar lietuviešiem.

Meistarsacīkšu otrā dienā notiks finālspēles (tikai vienā zālē): plkst. 10 no rīta jaunatnes volejbolā, plkst. 11 sieviešu volejbolā, plkst. 12 vīriešu volejbolā, plkst. 1 sportistu parāde un igauņu sieviešu vingrojumi, pl. 2 finmāls jaunatnes basketbolā un plkst. 3.30 vīriešu basketbolā.

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Kārlis Ezergailis

dzimis 1891. gada 14. jūnijā Kosas pag., miris 1966. g. 1. maijā Toronto. Izvadīšana trešdien, 4. maijā, plkst. 2 pēcpusdienā no Rosar bēru nama 467 Sherbourne St. uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu.

Kā pazūd mūžs, kā paiet dienas,
Tu stāvi, brīnies — nupat bij!
Un te jau tavu zemes dzīvi
Pret mūžību Dievs svētais mij.

Dziļās sērās
DZĪVESBIEDRE, MEITA, MAZMEITA
UN ZNOTS.

Maļinovskis uzbrūk ASV

Atzīmējot 1. maiju Maskavas Sarkanā laukumā ar monstrozu parādi Pad. savienības aizsardzības ministrs maršals Maļinovskis veltīja veselu uzbrukumu seriju ASV, sevišķi sakarā ar amerikāņu lomu Vietnamas karā. Maļinovskis deklarēja, ka „amerikāņi Vietnamā lieto visnežēlīgākos un barbariskākos paņēmienus cilvēku iznīcināšanai". Maļinovska runa atbalsoja pēdējās dienās lasīto padomju presē, kas amerikāņu karavīru izrīcības Vietnamā salīdzina ar vācu spēku rīcību otrā pasaules karā. Maļinovskis vērsās pret amerikāņu „banditismu" Vietnamā. Tie ir vārdi, kurus Rietumu diplomāti iztulko kā padomju lomas palielināšanos Ziemeļvietnamas atbalstīšanā.

☆

Ziemeļvietnamas un sarkanās Ķīnas starpā iestājies vēsuma periods. Kamēr Ķīna joprojām sniedz morālisku atbalstu vietkongiem Dienvidvietnamā, tās attieksmes ar Hanoju krasi mainījušās — ļoti iespējams tādēļ ka Ziemeļvietnama atteikusies nostāties blakus Ķīnai pret Pad. savienību. Ķīna arī nevar Ziemeļvietnamai piedot pēdējās pateicības runas Maskavai padomju komūnistu partijas 23. kongresa laikā. Fakts tomēr ir, ka Ziemeļvietnama saņem daudz jūtamāku militāro palīdzību no Pad. savienības nekā no sarkanās Ķīnas. No Pad. savienības var cerēt saņemt vēl vairāk ieroču un karamateriālu, turpretim no Ķīnas tikai ideoloģijas materiālus un solījumus. Grezisīrdība abu komūnistu lielo starpā ir tik milzīga, ka Ķīna nelaiž padomju ieročus un karamateriālus cauri savai territorijai, pat gaisa ceļā ne.

☆

Pag. nedēļas nogalē amerikāņu iznīcinātāji notrieca trīs Mig-17 tipa lidaparātus. Amerikāņu bumbvedēji uzbruka komūnistu bazēm 75 un 50 jūdžu attālumā no Saigonas, kamēr sarkano piemaņas bumbošanas uzsākšanas krastes pozicijām uzbruka 7. flo- 1965. gada 7. februārī, bet visātes karakuģi. Amerikāņi virs pār militārajās operācijās Vietņemļvietnamas zaudēja divas namā līdz šī gada 13. aprīlim lidmašīnas. Ar to jau zaudētas amerikāņi zaudējuši 306 lidapa-225 lidmašīnas kopš Ziemeļvietrātus.

PĀRGRUPĒ NATO SPĒKU IEDAĻĪJUMU

Francijas izstāšanās liek pamatus jaunai Ziemeļatlantijas organizācijas aizsardzības sistēmai.

Lai neradītu jaunu šķelšanos NATO valstu rindās un neķaitinātu Pad. savienību, ASV aizsardzības ministrs Maknamara paziņojis, ka pagaidām Rietumvācijas spēkiem būs jāiztiek bez atomieročiem. Toties Rietumvācijai un citām NATO valstīm, kuŗu tiešā rīcībā nav atomieroču, atomieroču lietošanas plānošanā būs lielāka noteikšana.

Rietumeiropā pašreiz novietoti 6000 atomlādiņu. Londonā par šo lādiņu lietošanu kara gadījumā apspriedās ASV, Anglija, Rietumvācija, Itālija un Turcija. Atomieročus novietos četros ģeografiskos nogrupējumos, amerikāņiem paturot veto tiesības to lietošanā. Anglija domā, ka, Francijai izstājoties no NATO, atomieroču nozīme Rietumeiropas aizsardzībā kļuvusi daudz lielāka, prasot arī rūpīgāku plānošanu nekā līdz šim. Radušās grūtības cer pārvarēt, plānošanā iesaistot pārējos alianses partnerus.

Atomieroču ģeografisko nogrupējumu uzskata par ļoti svarīgu NATO reorganizācijas fazi pēc Francijas aiziešanas Sadalot atomieročus pa apgabaliem ar vispārēju ASV pārraudzību, atomlādiņu novietņu izkārtojums būs apmēram šāds: dienvidaustrumu spārnā atradīsies Turcija, Grieķija, Anglija un, iespējams, ASV, dienvidos Itālija, Portugale un ASV. Viduseiropā — Rietumvācija, Beneluksa valstis, Anglija un ASV, bet ziemeļos — Dānija, Norvēģija, Anglija un ASV, ar laiku, varbūt, arī Islande.

AKTUĀLAIS KARŠ AUDĀ

☆ Dr. T. Aleksandrs no Otavas veterinārkolledžas Gvelfā sācis interesantu eksperimentu. Lai varētu izpētīt dažādu zīdaiņu infekcijas slimību baciļu darbību, kā arī jaunpiedzimušo immūnitātes ilgumu, viņš sācis pētījumus ar sivēniem, kas pilnīgi brīvi no jebkādām baktērijām. Sivēni eksperimentam izvēlēti tādēļ, ka to organismam līdzība ar zīdaiņu organismu. Eksperiments jau radījis lielu interesi arī ASV zinātnieku saimē. Dr. Aleksandrs nesen saņēma Medicīnisko pētījumu padomes stipendiju.

☆ Toronto pilsētas galva Filips Givens žurnālistiem izteicies, ka — pirms atstātu savu posteni — viņš vēlētos redzēt iedzīvinātus 4 milzu projektus pilsētas attīstībā. Tie ir — 260 milj. dol. Ītona centra izbūve, nojaucot veco pilsētas valdes namu; Queen ielas dienvidu puses izveidošana, grandiozs Canadian Imperial Bank of Commerce projekts austrumos no Bay un dienvidos no King ielām, kuŗu, cik paredzams, sāks reālizēt šovasar, un ap 330 akru dzelzceļam piederošas zemes izmantošana dzīvokļu, komerciālam un rūpniecības rajonam.

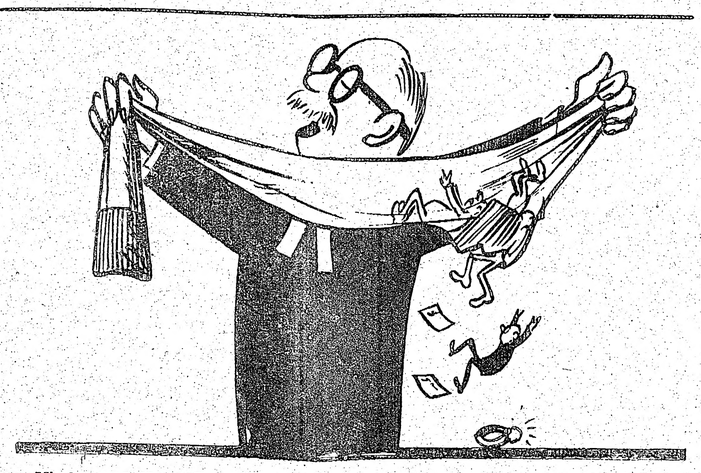

Minchenes bārdāmas Gerdas Munzingeras vārds joprojām nepazūd no Kanadas laikrakstu slejām, un šī „seksa skandala" izmeklēšanas tiesnesis nemitīgi nāk klajā ar jauniem „atklājumiem".

JO VAIRĀK STIEPJ, JO VAIRĀK BIRST LAUKĀ!

Ed. Kelša karikatūra LA

Dīvainais karš

(Pārnesums no 6. lpp.)

nu izdarīti ap 184 uzlidojumi, nometot ap 1000 bumbu dienā, bet kopš 6. aprīļa izdara caurmērā tikai 83 uzlidojumus dienā, nometot ap 400 bumbu. Ja marta pēdējā nedēļā izšautas 2800 lidmašīnu raķetes, tad otrā aprīļa nedēļā vairs tikai 98. Trūkstot re vien raķešu, bet arī 20 mm lidmašīnu lielgabalu šāviņu un bumbu degļu. Gaisa spēki jau pirms 4 mēnešiem sākuši Vašingtonu brīdināt par paredzamo trūkumu iestāšanos, bet visā šai laikā nav tomēr saņēmuši papildpiegādi.

Gaisa spēki glabājot municijas rezervi 30 dienām gadījumam, ja karā iesaistītos Ķīna. Daļēji tomēr izlietota arī šī municijas rezerve, un tagad tā segtu tikai 15 dienu patēriņu.

ASV aviācija veic 40% no visām gaisa operācijām Vietnamā, pārējās 60% paveic pašas Dienvidvietnamas aviācija un amerikāņu flotes aviācija (kas izdara galvenokārt uzlidojumus Ziemeļvietnamai). Vai arī šīm vienībām iestājies akūts municijas trūkums, par to presei nav ziņu, jo Vašingtona aizliegusi tām par šo jautājumu izteikties. Saprotams, ka aizliegums attiecas uz visu aviāciju, taču tās vadībā, acīmredzot, atradies arī kāds virsnieks, kas izšķīries skandalu atklāt, kaut ar personisku risku.

Šis nelabo aizdomu apstiprinājums radījis vēl lielāku apjukumu amerikāņu presē, tāpat senātoru un tautas vietnieku vidū.

Agrākie Maknamaras paskaidrojumi liek domāt, ka aviācija Vietnamā palikusi bez municijas tādēļ, ka vajadzīgā municija vispār nav vēl saražota. Bet ja flote, pretēji aviācijai, apgādāta parastā kārtībā (flotes lidmašīnas patiešām pēdējā laikā izdara plaša apmēra uzlidojumus Ziemeļvietnamai), tad vajadzīgs vēl kāds cits izskaidrojums. To var meklēt tai apstāklī, ka aviācija ir padota komandas centram Saigonā, bet flote kādam citam centram Havajā. Citiem vārdiem,— ASV nav izdevies integrēt savu bruņoto spēku dažādās daļas, bet tās joprojām sapņo integrēt savā vadībā 13 Eiropas valstu bruņotos spēkus. Dažādās padotības dēļ ASV bruņoto spēku atsevišķās daļas asi konkurē savā starpā par municijas un pārējo apgādi.

Rodas arī jautājums, kādēļ aviācija Vietnamā, zināmā jau kopš 4 mēnešiem par municijas trūkumu, tērēja to martā ar lielāko izšķērdību.

Aviācijas municijas trūkumu varēja ļoti viegli noslēpt, samazinot uzlidojumu skaitu jau martā. Tā kā maijā Vietnamā sākas 3 mēnešu lietus periods, kuŗa laikā aviācijas darbība ļoti jāierobežo, tad pāreju uz to varēja izdarīt gandrīz nepamanāmi. Kādēļ viss tiek publicēts presē? Lai mulsinātu pretiniekus vai — apdraudētu aizsardzības ministra stāvokli?

Tāpat rodas jautājums, vai 34 dienu ilgais uzlidojumu pārtraukums, kas izbeidzās 31. janvārī, tiešām bija domāts miera sarunu ierosināšanai, vai— municijas trūkuma slēpšanai?

Dziļākas aizdomas rada tas, ka Maknamaras paziņojumam, kas netieši atklāja konvencionālo bumbu krājuma izsīkšanu, tūlīt sekoja Vietnamā novietotās aviācijas atklājums, ka tā var kavēt ķīniešu iebrukumu tikai 15 dienu. Jaunie municijas papildinājumi sagaidāmi tikai jūlijā, kā izriet no Maknamaras paskaidrojuma. Tas aizdomīgi izskatās pēc mēģinājuma ievilināt Ķīnu karā tūlīt...

☆

20. aprīlī Maknamaram bija jādod liecība senāta ārlietu komisijā. Viņš izmantoja šo gadījumu jauniem paskaidrojumiem, kuŗi tomēr izskaidroja maz. Maknamara noliedza jebkādus trūkumus minicijas piegādē, bet par ražošanu klusēja, tai vietā izlīdzēdamies ar tēlainiem salīdzinājumiem. Kara operācijas Vietnamā esot atbalstītas ar aviāciju tīrsreiz labāk nekā otrā pasaules karā, nav arī vēl nekad bijis tik labi cīnai sagatavotas armijas kāda tagad ir ASV.

Kad ministrs uztraukumā sāka lasīt dažādus skaitļus arvien lielākā ātrumā, stenografi pagura un netika vairs līdz, bet tomēr paspēja pieraksīt dažas zīmīgas ziņas. Dienvidaustrumāzijā amerikāņiem pašlaik esot 61.000 tonnu bumbu (sakrīt ar iepriekšējām ziņām, ka nokļūts līdz rezervei, kas glabāta pret varbūtēju Ķīnas iebrukumu un ka tādā gadījumā aviācija varētu sekmīgi darboties tikai pāris nedēļu). Atgādinādams, ka martā Vietnamā nomests 50.000 bumbu, Maknamara salīdzināja: otrā pasaules karā visās Eiropas un Āfrikas cīņu vietās nometa tikai 48.000, bet Korejā tikai 17.500 tonnu bumbu mēnesī!— Decembrī esot nolemts, ka 1966. gadā Vietnamā varēs nomest līdz 635.000 tonnu bumbu (sakrīt ar šī raksta augšējo aplēsumu par viena gada bumbu tonnāžu Vietnamā).

Maknamara liecināja, ka aviācija martā Vietnamā izdarījusi 4700 uzlidojumu, pārsniegdama plānu par 25%. Vietnamas karadarbības samazināšanos aprīlī Maknamara izskaidroja tikai ar Vietnamas iekšpolitisko jucekli. Par turpmāko laiku viņš, pretēji citu paredzējumiem, izteica pārliecību, ka kara darbība tieši lietus periodā pastiprināšoties, jo pretinieks esot sagatavojis ofensīvu.

No šiem aizsardzības ministra paskaidrojumiem var izlobīt tikai to, ka ASV aviācija Vietnamā apzināti sabotē kara darbību. Skaidri zināmama, ka municijas papildinājumu nebūs, tā nevis samazinājusi, bet palielinājusi municijas patēriņu par 25%, pretēji agrāk noteiktajam plānam, un tūlīt pēc tam steigusies vainot aizsardzības ministru pieņādes kavēšanā.

☆

Politisko novērotāju šobrīd saista ne tik daudz notikumi Vietnamā kā juceklis Vašingtonā. Prezidents Džonsons, acīm redzot, vairs nepiedalās kara vadīšanā. Kopš pirmās aprīļa dienas viņš vairs nav izteicies par kara jautājumiem un nav nekā paskaidrojis arī ar sava preses biroja starpniecību. Divpadsmit dienu (7.—18. apr.) viņš vispār neuzturējās Vašingtonā, bet atpūtās Teksasā, no kurienes izbrauca neoficiālā apciemojumā uz Meksiku. Ārlietu ministrs Rasks šai laikā gan teicis vairākas runas, bet tās bijušas par akadēmiskiem tematiem, piemēram, par iespējamību, ka nākamā ķīniešu paaudze varētu būt draudzīgāka ASV par tagadējo. Citā runā — Turcijā — viņš apcerēja 120 gadu veco jautājumu par komūnistu sludināto pasaules revolūciju. Vietnamai viņš tikai pieskāries, vairākās vietās un reizēs izteikdams cerību, ka 15. augustā ievēlamā Dienvidvietnamas tautas pārstāvniecība veiks vērtīgu darbu. Ka karu vadītu aizsardzības ministrs, ari neliekas iespējams, jo viņa uzdevums ir saskaņot bruņošanās rūpniecības darbu un bruņoto spēku apgādi. Šie 3 iespaidīgākie viri nav jau ilgu laiku savā starpā apspriedušies, tātad — nevar runāt arī par kara vadīšanas sadalīšanu un saskaņotiem pūliņiem.

Tā nu ar karu liekas noticis tieši tas, no kā daži militāro lietu speciālisti brīdināja jau daudz agrāk: kara vadība izslīdējusi no valdības rokām, un tas veidojas atkarā no frontes nejaušībām. Ciņu tiešie vadītāji nevar saskaņoties savā starpā, piegādi vairs nevar saskaņot ar frontes vajadzībām. Šādā situācijā karš vairs nevar ilgi turpināties. Diemžēl, tikpat nesaskaņoti un nesaskaņojami ir Vašingtonas miera panākšanas centieni.

☆ Viens no visvairāk meklētajiem Kanadas noziedzniekiem atrodoties Kubā un esot Kastro padomdevējs, — stāsta Montrealas laikraksts „La Press". Žoržs Lemē (Lemay), kuŗš piedalījies 1961. gadā Montrealā Jaunskotijas bankas aplaupīšanā kopā ar dažiem citiem, iegūstot ap 4 milj. dolaru naudā un vērtslietās, tika arestēts pērn maijā, bet jau septembrī izbēga no cietuma Miami, Floridā.

REAL ESTATE BROKER
87 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3.
Telefoni:
533-8553-4
536-0113

MAKŠĶERNIEKI — 60 jūdzes no Toronto pie latviešu makšķerniekiem populāra un pazīstama ezera, ar vienmēr „garantētu" lomu, pārdodams vasarnieku uzņēmums. Dzīvojamā māja, veikaliņš, 5 kotedžas, 35 laivas, motori. Apm. 300 pēdu ezera krasts. Ļoti labi ienākumi. Iemaksa pēc vienošanās. Konfidenciālai informācijai zvanīt 533-8553, I. Jankovskis. Strādājiet vasarā — atpūtieties ziemā.

Ezeri un 240 akru zemes. $13.900 — prasītā cena 240 akriem zemes ar privātiem ezeriem, 160 jūdzes no Toronto. Ideāla vieta mednieķiem, makšķerniekiem, vasarniekiem. Elektrības vadi pienāk līdz īpašumam, 2 jūdzes no asfaltēta ceļa.

Bloor — Kipling Avenue: $14,200 — pilna prasītā cena atsevišķai 6 istabu mājai uz liela gruntsgabala lepnā dzīvojamā rajonā. Garāža. Īpašums ļoti labā stāvoklī, bet gadījuma dēļ tiek pārdots turpat par gruntsgabala vērtību.

Realtor